

talmak megegyezésre akarnak jutni a Dunamedence államaihoz intézendő átirat szövegében. Egyelőre a nyers megfogalmazást sem tudták elérni. A kérdést — mondják — Lausanneban rendezik. Majd elválnak.

E pillanatban egy új iniciatíváról beszélnek. Minthogy az Egyesült Államok kormánya nem képviselteti magát Lausanneban, az angol kormányt szeretné a konferencián látni. Új Népszövetség kivüli konferenciát fognak összehívni, hogy a gazdasági kérdéseket tárgyalja — az adósságok problémájának kikapcsolásával. Anglia, amely egykor minden államra nyomást gyakorolt, hogy az aranystandardot vállalja, azt hiszi — minthogy most ő maga is lemondott az aranystandardról, — hogy ez lenne egyetlen alapja a gazdasági élet prosperitásának. Nem lehet a dolgok mai állásában megállapítani, vajjon Angliának akkor volt-e igaza, vagy most. Egy bizonyos, hogy a konferencia kedvezőtlen auopiciumok között indul.

Holott a világhelyzet olyan, hogy a kormányok nem sokszorozhatják eddigi kudarcukat. A kormányok Európa népe reményét tulontul fölszigázták az utóbbi időben és mit sem realizáltak. Ha elhatározták egy gazdasági konferencia egybehívását, akkor biztosra kell menni. A konferenciának azonban szabadságot kell adni arra, hogy a gazdasági élet alapvető problémáiról nyíltan és őszintén beszélhessenek. Meg kell tárgyalni az összes módokat arra, hogy a gazdasági élet végre rendes kerékvágásba jusson, ha kell, bizonyos atavisztikus és korszerűtlennek mutató berendezkedések gyökeres eltávolításával. Ennek a konferenciának végre meg kell mutatnia a világ előtt, hogy Európa népeit a haladás irányába akarja vezetni.

Gyökeres pénzügyi reformok várhatók

Mindent megtudhat az „Argus” Románia egyetlen kereskedelmi, ipari és pénzügyi napilapjából. Evi előfizetés 1000 lej, félévi 550 lej, negyedévi 300 lej. Küldje be Lepagehoz Kolozsvár és a lapot direkt kapja. Hirdetéseket előnyösen szintén Lepage továbbít.

PÜSPÖK GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett

42 fok C Rádiumos kénes hévíz

Izszapfürdő

reuma, köszvény, ischiás, izületi és ideggyulladások. Trombózis-, női bajok és izzadmányok gyógyítására.

Ujonnán berendezett osztály, idegbetegek számára

Gyógy- és üdülő kurák!!

Hullám és strand fürdő!!!

Verseny uszoda

Penzió elővadásban:

I. o. — 140 II. o. — 120

Ort. kóser étterem

Prospektussal szolgál az igazgatóság.

Szinkör Mozgó

Nagy kettős hangos premiera

Szerdán és csütörtökön fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Az első héberül éneklő és jidisül beszélő filmszenzáció.

Az örök ima (Ad musai)

a főszerepben: Schmilekel, a 12 éves csodakántor, valamint a vilnai zsidó színtársulat énekes ensembléja. Előtte:

Szerelem a kárpáti havasokban

nagy hangos attrakció 8 felvonásban. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Órától-órára újabb frontharcos csoportok érkeznek Washingtonba

A kormány 300 millió dollárt folyósított a munkanélküliek számára

Newyork, június 13. Óráról-órára újabb frontharcos csoportok érkeznek Washingtonba. A hatóságok egészségügyi intézkedések foganatosítására kényszerültek, miután a főváros területén kívül eső frontharcos táborban egy hét alatt nyolc rejtélyes halálozás és több mint negyven súlyos megbetegedés történt. A ragály elkerülése érdekében orvosi szolgálatot rendeltek ki a tábor részére.

A frontharcos-üzemelés nyomása alatt az amerikai kormány az államkincstárból 300 millió dollárt folyósít a munkanélküli segélyezés céljaira. A szenátus a segélyezés javaslatát nagy többséggel magáévá tette.

Repülőgépen Argentínába akart menekülni a bukott chilei köztársasági elnök, de a vihar leszállásra kényszerítette

A chilei iskolákban megkezdtek a szociálista eszmék tanítását

Santiago, június 13. Montero, a chilei köztársaság lemondásra kényszerített volt elnöke, aki tudvalevően Argentína santia goi követségére menekült, repülőgépen el akarta hagyni az ország területét és Argentínába akart menekülni. A volt elnök repülőgépe nagy viharba jutott és emiatt kényszerleszállást kellett végrehajtania. Így derült ki Montero menekülési szándéka. A lapok ebből az alkalomból éles

támadást intéznek Montero ellen és azt követelik a kormánytól, hogy a szökésben levő elnököt tartóztassa le.

Az új kormány közoktatásügyi minisztere rendeletet intézett a chilei iskolák tanítótestületeihez, melyben arra kötelezi a tanítókat, hogy a szociálista eszmék tanítását nyomban kezdjék meg és igyekezzenek a szociálista köztársasághoz méltó szellemben nevelni a ifjúságot.

Az élet és a halál új elméletét dolgozták ki Londonban

Minden ember öngyilkosságot követ el — mondja a legnagyobb angol természettudós

London, június 13. Tudományos és laikus körökben egyaránt nagy feltűnést keltett M. Burchessnek, a londoni élettani intézet igazgatójának most megjelent röpirata, amely szigoruan tudományos alapon új elméletet ad az életről és a halálról.

Burchess, aki elismerten legnagyobb szaktekintélye a gyakorlati élettannak, statisztikai adatokkal alátámasztott hipotéziseket ad és gyakorlati tanácsokkal is szolgál a ma emberének, a kít szerinte nem a természet, hanem a modern élet tempója öl meg.

Megállapítja, hogy minden ember öngyilkosságot követ el, mert a legnagyobb nemtörődomséggel úgy osztja be életét, hogy szerve a természet által kijelölt idő előtt elhasználódnak. A nagyváros füstös levegője, a narkotikumok, a mindennapos ideg- és fájdalomcsillapító háziszerek, a mozi, a transzparensz, a rendszertelen táplálkozás, megannyi mérge, amely idő előtt elkoptatja egy-egy szervüket.

Egyik legérdekesebb része a röpiratnak az, amely az átöröklés tanát támadja meg. Burchess statisztikai adatokkal és a való életből vett példákkal mutatja ki, hogy az átöröklésnek egészen a legutóbbi időkig túlságosan nagy fontosságot tulajdonítottak. Megállapították, hogy számos betegség, testi és szellemi sajátosság, amelyet száz százalékban örökletesnek hittek, részben nem öröklik, részben pedig profilaktikus kezeléssel eltüntethető. Védelmébe veszi az unokatestvérházasságot és kimutatja, hogy az ilyen frigyből származó utódok semmivel sem mu

tatnak nagyobb százalékban testi és szellemi rendellenességeket, mint más házasságokból származó ivadékok.

A munka rendkívül érdekesen fejtegeti az átlagos emberi életkor változását a legutóbbi években.

1915-ben még 51 és fél, nőknél 55.35 év volt az átlagos életkor, addig ma ez férfiaknál 39.1, nőknél pedig 42 és fél évre csökkent. Ez a hatalmas méretű esés Burchess szerint kizárólag a technika és az ennek következtében mechanizálódott élet rovására irandó.

A röpirat leghatározottabb része azonban kétségkívül az az elmélet, amely az egyes szervek életképességének az életkorhoz való viszonyát fejtegeti. Így Burchess szerint huszonöt és harmincöt év között rendszerint azok halnak meg, akiknek a tüdejé gyöngye, harmincöt és negyven között a máj, lép és ivarszervi bajokra inklinalók nagy része végzi életét, negyven és ötven között rendszerint a szervi szív-bajosok pusztulnak el, ötven és ötvenöt között a különböző idegbajok végeznek áldozataikkal, ötvenöt és hatvanöt év között pedig a vér és véredénybetegségek szoktak végezni az emberekkel.

A mai idők legnagyobb természettudósa tehát félreérthetetlenül a lélek-vándorlás tana mellett foglal állást. Ami az átlagos emberi életkor és általában a normális ember életének meghosszabbítását illeti, erre vonatkozólag a tudós csak két módot ismer. Az egyik a „Back to Matusalem” szisztéma, a teljes testi, szellemi és környezeti egyszerűsítés, a bibliai idők primitív élet formáihoz való visszatérés, a másik pe-

dig az utópisztikus élet, a pasztillatáplálkozás és a technikának az a foka, amely mellett az ember a lehető legminimálisabb munkateljesítménnyel elgátheti ki igényeit.

A rendkívül érdekes munkát rövidesen több európai nyelvre lefordítják.

Dr. Fischer József képviselő Palesztina-beszámolója Nagyváradon

Oradea-Nagyvárad, június 13. (Az Új Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg dr. Fischer József kamarai képviselő beszámolóját palesztinai utjáról a város háza dísztermében, amely ez alkalommal zsúfolásig megtelt szépszámu előkelő közönséggel. A karzatot roskadásig megtöltötte a zsidó ifjúság.

Zugó tapsorkán fogadta dr. Fischer József kamarai képviselőt, az erdélyi zsidóság kiváló reprezentánsát, amikor a terembe lépett.

Wasserstrom Sándor, a Zsidó Nemzeti Szövetség végrehajtó-bizottságának elnöke üdvözölte az illusztris vendéget, majd dr. Fischer József emelkedett szólásra és megtartotta nagyszabású előadását, amelyben rendkívül élénk színekkel ecsetelte palesztinai utjának impresszióit és pontos tükörcsípét adta az ország gazdasági és kulturális életének. Dr. Fischer József lendületes beszédét zugó tapsviharral köszönte meg a nagyszámu közönség.

— Májusban 71.000-el csökkent a munkanélküliek száma Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A munkanélküliség visszafejlődése májusban sem történt meg olyan mértékben, mint ahogyan az elmúlt években szokott. Az állami statisztikai hivatal előzetes kimutatása szerint Csehszlovákiában májusban 71.228-cal 484.604-re csökkent le a munkanélküliek száma. Ez 12 százalékos visszafejlődésnek felel meg, míg az elmúlt 5 évben májusban átlagosan 13 százalékkal szokott visszafejlődni a munkanélküliség. Ha még hozzászámítjuk az előzetes felbecsüléses szokásos hibáit, akkor előreláthatólag a fog kiderülni, hogy májusban a szokásos 13 százalékkal szemben csak 11 százalékkal csökkent a munkanélküliek száma. Csehszlovákiában májusban is még mindig kétszer akkora volt a munkanélküliek száma, mint az elmúlt évben. A mostani 485.000 munkanélkülivel szemben 1931 májusában 211.000, 1930 májusában 77.300, 1929 májusában 36.200, 1928-ban pedig 26.000 volt a hivatalosan kimutatott munkanélküliek száma Csehszlovákiában.

— Szerdán összeül újra a porosz tartománygyűlés. Berlinből jelentik: Szerdán a porosz tartománygyűlés újra összeül, de a miniszterelnök megválasztása a június 22-én tartandó ülés előtt nem várható.

— Vonatkisiklás Németországban. Berlinből jelentik: A vesztfáliai Hamm közelében vonatkisiklásnál egy ember életét vesztette s 16 utas megsebesült. A pályát helyreállították s a forgalmat a vonalon újra felvették. A kisiklás okát még nem sikerült felderíteni. Nem hiszik, hogy merénylet történt volna.

— Elkoboztak egy kommunista filmet. Bécsből jelentik: A bécsi Kreuz-mozi május végén bemutatta az „Ének a felépítésről” című szovjetországi hangosfilmet, amely ellen a darab vallásellenes tartama miatt büntetések voltak, úgy hogy a filmet le kellett venni a műsorról. A bécsi államügyészség kívánságára a vizsgálóbíró elrendelte a film lefoglalását, de annak csak első részét kobozta el. A mozi tulajdonosa ellen vállás-gyalás miatt bünvádi eljárás indult.

Pályázat

A fogarasi izr. hitközség keres egy kántort, aki egyuttal Sochet Ubodek, Korek és Mohel. Csakis vallásos életű, kellemes hangu, 3 nyelv-sel rendelkező egyen. Küldjék be pályázatukat családi állapotuk megjelölésével f. é. július 15-ig. Fizetés meggyezés szerint. Utiköltségek csak meg-hivottaknak lesz megtérítve.

Fágáras, 1932 június hó 9-én.
Grünfeld Jakob Thirfeld Mór
templom-gondnok. hitk. elnök.

A M kért

Ezer

Bucuresti-Bukarest Kelet tud.) Az ilfovi tartó tárgyalás után kov-per vádlottainak perbeszédre. Tegnapi ügyész tartotta meg hét órán keresztül ig-per összes részleteit.

„A meg kell boc

Az ügyész minden személyét ismerteti bekovot tulajdonképe-nak hívják. Örmény-össze 36 éves, tehát ber még. 1920-ban. Ekaterinenburgi kom-nista pártja bekvüdi bizottságába. Átveszi-lyának vezetését, a C-segében kap helyet a-ba utazik, hogy a tit-égeket Sziriban, Pa-ban és Egyiptomban februárjában elhagy-Brüsszelben telepede-

— Szociális szemp az ügyész — kétségt-helt ember Agabekov felejteti, hogy ez az megtérnek sok mind-tani. Agabekov az eg-tette a GPU-val tett-lyek őszinte megtérés-

Ki meggy Az ügyész inszinu-vedelemnek azt az ál-egész per egy inszer-regiszőre Agabekov é-gurancia. Kifejti, hog-kémkedési tevékenysé-világon a szovjet a-kommunista pártok s-milyen kíméletlenül-tani az utból mindaz-propaganda szempont-lehetnek.

— A Kutjepov-ese-ügyész — tipikus me-ja volt a GPU munka-est akarták Agabekov-ismételni. Ez az eml-tan élt Brüsszelben, s-ok bajt okozott a sz-tenni láb alól. Méggy-élve akarták Moszkva-ő esetében, ha az élv-ról, csak abban az-válna gyilkossághoz. az Agabekov elleni b-bekovot élve kellett-vagy a vállalkozás megötni.

Ki meggy

— Két párizsi szo-Mintz kombinálták k

3 leletr

főz, süt, melegít és füstmentes, ne

Főle

Moskovits

Cluj-Kolozsvár, F

Féla

Festetni, tisztítani, olcsón és jól csakis az UNIO-nál, Cluj

A Marzescu-törvény alkalmazását kérte az ügyész az Agabekov-per vádlottaira

Ezen a héten elhangzik az ítélet a szovjet-terroristák monstre bünperében

Bucuresti-Bukarest, június 13. (Az Uj Kelet tud.) Az ilfovi törvényszék hetekig tartó tárgyalás után befejezte az Agabekov-per vádlottainak és tanúinak kihallgatását. Tegnap délelőtt sor került végül a perbeszédre. Benedict Stoenescu ügyész tartotta meg vádbeszédét és teljes hét órán keresztül igyekezett az Agabekov per összes részleteire világosságot deríteni.

„A megtért embernek meg kell bocsátani”

Az ügyész mindenekelőtt is Agabekov személyét ismerteti vádbeszédében. Agabekovot tulajdonképeni nevén Arutonovnak hívják. Örmény származású és mindössze 36 éves, tehát viszonylag fiatal ember még. 1920-ban, 24 éves korában az Ekaterinenburgi kormányzóság kommunista pártja beküldi a cseka rendkívüli bizottságába. Átveszi a cseka keleti osztályának vezetését, a GPU központi vezetőjében kap helyet és a keleti országokba utazik, hogy a titkos szovjetkirendeltveket Szíriában, Palesztinában, Hedzsában és Egyiptomban megszervezze. 1930 februárjában elhagyta a szovjetet és Brüsszelben telepedett meg.

— Szociális szempontból — mondotta az ügyész — kétségtelenül bűnökkel terhelt ember Agabekov. Am nem szabad elfelejteni, hogy ez az ember megtért és a megtérnek sok mindent meg kell bocsátani. Agabekov az egész világot elképesztette a GPU-val tett leleplezéseivel, amelyek őszinte megtérések bizonyítékai.

Kutjepov és Agabekov

Az ügyész inszinuálásnak minősíti a védelemnek azt az állítását, mintha ez az egész per egy inszenzáció volna, melynek regiszőre Agabekov és főtettestára a szíriai guranc. Kifejti, hogy milyen hatalmas kémkedési tevékenységet fejt ki az egész világon a szovjet a mindenütt működő kommunista pártok segítségével és hogy milyen kiemelttel igyekeznek eltávolítani az utból mindazokat, akik a szovjet-propaganda szempontjából veszedelmesek lehetnek.

— A Kutjepov-est — mondotta az ügyész — tipikus megnyilatkozási formája volt a GPU munkarendszerének. Ugyan ezt akarták Agabekovval szemben is megismételni. Ez az ember, aki visszavonultan élt Brüsszelben, a GPU leleplezésével sok bajt okozott a szovjetnek. El kellett tenni láb alól. Mégpedig, ha lehetséges, élve akarták Moszkvába vinni. Csak végül esetben, ha az élve elrablás nem sikerül, csak abban az esetben folyamodtak volna gyilkossághoz. Így szervezték meg az Agabekov elleni összeküvést is. Agabekovot élve kellett Sztalin elé vinni, vagy a vállalkozás sikertelensége esetén megölni.

Ki meggyőződésért, ki pénzért

— Két párizsi szovjetkém: Panaioti és Mintz kombinálták ki az elrablási tervet

három konstantinápolyi kollegájukkal. A per vádlottai: Grisa, Tonseff, Szamoridisz és Lecoq valamennyien tudták, hogy mi a feladatuk: Brüsszelből Konstancába hozni Agabekovot és itt felültetni egy hajóra, amely egyenesen Szovjetországba vitte volna a GPU volt vezetőjét. Grisa azért vállalkozott erre, hogy szolgálja a kommunizmust, amelynek fanatikusa hive, a másik három pedig a kilátásba helyezett dollárok reményében vállalkozott a terv végrehajtására.

— Lecoq maga is beismerte a tárgyalás során, hogy tudott a megbízott Panai-

oti tulajdonképeni terveiről. Mégis belement az alkuba, egyrészt, mert keresni akart, másrészt, mert halállal fenyegették meg, ha elárulta volna a reábizott titkot.

A Marzescu-törvény alkalmazását kéri az ügyész

— Ami Katapodisz, a Filomela hajó kapitányát illeti, ennek a helyzete valamivel könnyebb. Katapodisz gyanította, hogy bizonyos személyeknek Odesszába való szállítása veszélyes vállalkozás volna és ezért az ajánlatot, amelyet Grisa tett neki, végeredményben vissza is utasította. Eppen ezért Tonseff, Lecoq és

Szamoridisz már el is voltak határozva arra, hogy elhagyják Konstancát, látva, hogy az elrablást nem lehet keresztülvinni. Csak Grisa maradt továbbra is a kikötővárosban és ólálkodott továbbra is a hotel körül, hogy politikai kérdésekről tárgyaljon Agabekovval, hogy revolverrel győzze meg őt arról, hogy rosszul cselekedett akkor, amikor elárulta a szovjet ügyét. Azok az ürügyek, amelyekre Tonseff, Lecoq és Szamoridisz konstancai tartózkodásukat illetően hivatkoznak, valószínűleg gyerekesek. A törvényszéknek rendelkezésére áll részint a vádlottak beismert vallomása, részint a náluk talált iratok és levelek, valamint a román hatóságok által elfogott táviratok.

— Mindezekből — fejezte be vádbeszédét Stoenescu ügyész — kétségtelenül kiderül az, hogy Grisa és társainak cselekedetei beleütköznek a Marzescu-féle rendtörvény rendelkezéseibe.

Az ügyész a ma délutáni ülésen fogja a per jogi részét felgöngyöltetni és megindokolni, hogy miért kívánja a Marzescu-törvény alkalmazását.

Örmester és zupás szakaszvezető lovassági attakja egy békés máramarosszigeti zsidó család ellen

„Öljük meg a zsidókat” — ez is lehet katonai jelszó. Einhorn Salamont és családját lovakkal akarták eltíportni a bátor vitézek

Sighet-Máramarossziget, június 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ujabb botrányos antiszemita heccel gyarapodott Máramaros antiszemita krónikája. Ezúttal a hadsereg kötelékébe tartozó aktív altisztek követték el brutális támadást, lőháról és fegyveresen egy védetlen zsidó család ellen. A két altiszt egy állami tiszt viselő társaságában követte el a durva támadást s éppen ezért a szigeti zsidóság erőiesen követeli, hogy méltó büntetésben részesítsék az embertelen támadókat.

Einhorn Salamon tegnap este békésen ballagott hazafelé Popa Lupu ucai lakása felé, Einhorn karján tartotta 22 hónapos gyermekét, nyomában haladt felesége és cselédje is. Már lakásuk felé közeledtek, amikor három közelgő lovas kurjantásaira

lettek figyelmesek. A lovasok hangos „öljük meg a zsidókat” felkiáltással érték be a kis társaságot

és lovaikat megsarkantyuzva el akarták típortni a kétségbeesetten menekülő embereket.

Sikerült is Einhorn gyermekével a kerítéshez lapítani. Az asszony kiszabadult a veszélyes gyűrűből és férje veszélyes helyzetét látva, hangos segélykiáltásokkal hívta magára a környéken már lenyugodott lakosság figyelmét.

A szomszédos házakból az ablakokon ugrottak ki az emberek a messzehangzó női sikolyra. Többek között Stefanescu őrnagy, Füzesy volt sziguranca komiszár is a helyszírére érkeztek és

erélyes közbelépésükkel sikerült meg-

akadályozni, hogy a veszélyes helyzetbe hozott családot szerencsétlenség érje.

A lovasok erre a civilruhába öltözött őrnagyot megfenyegetve, elvágtattak a helyszínéről.

Stefanescu őrnagy azonnal erélyes nyomozást vezetett be és Einhorn Salamon feljelentése nyomán a megindult eljárás megállapította, hogy a támadók egyike a Szigeten állomásozó 5-ik gyalogsági divízió parancsnokság örmestere, egyik pedig zupás szakaszvezetője. A harmadik lovas Popescu Gheorghe dragosvodai jegyzői titkár volt, aki eddig is kivette a maga részét az antiszemita verekedésekből. A katonai hatóságok erélyes vizsgálatot indítottak be az ügyben.

Ügyvédek kinos incidense Sava Cornel és társainak feketeszestárgyalásán

Dr. Nistor Virgil visszalépett az egyik vádlott védelméről, mert dr. Giurgiu János is feliratkozott védőnek. Kun Andor három tartózkodási helye

Cluj-Kolozsvár, június 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék dr. Hossu-Miclea tanácsa előtt érdekes tárgyalás vette kezdetét. Sava Cornel, az ismert volt sziguranca vezérinspektor, aki a feketeszestárgyalással hónapokon volt letartóztatásban a kolozsvári ügyészség fogházában, vádlott-társával együtt állt a törvényszék előtt. Köztük volt Kun Andor, a néhány nappal ezelőtt szabálábrahelyezett szenzációs multu szeszinspektor és Filimon volt sziguranca komiszár, aki Savával működött együtt a telegdi szeszgyárnál történt nyolcnapos vizsgálatnál.

Kun Andor tiltakozik

A tárgyaláson szépszámu védelem és nagy érdeklődő közönség vonult fel. Az első érekesége a tárgyalásnak az volt, hogy a nagyon elegáns Kun Andor kifogást emelt az elnökkel az ellen, hogy elővezetési parancsot adtak ki ellene, holott tartózkodási helyét a hatóságoknak ismerniük kell.

Hossu József dr. erre indignálódva kikereste a dosszárból a vonatkozó aktákat és megállapította, hogy Kun Andor három „állandó” tartózkodási helyét ismerik, ahol szabadlábba helyezése alkalmas

időzhetik. Az egyik címe Kolozsváron, a másik Bukarestben, a harmadik Szamosújváron van. A hatóságok Kolozsváron és Bukarestben keresték, de mert az idézés mindenünnen azzal érkezett vissza, hogy a vádlott nem található, elrendelték elővezetését.

— Nos hát — mondja Kun Andor — én akkor éppen Gherlan tartózkodtam...

Az elnök kijelenti, hogy az elővezetés elrendelése indokolt volt, mert az, hogy valakinek három állandó tartózkodási helye legyen, az enyhén szólva szokatlan.

Dr. Giurgiu János védőül jelentkezik

Ezután tért volna rá a bíróság a tárgyalás érdembeni folytatására, amikor dr. Giurgiu János jelentkezett a törvényszék előtt és mint Filimon védője iratkozott fel. Ekkor kinos incidens támadt a védők asztalánál dr. Nistor Virgil és dr. Giurgiu János között.

Nistor dr., mikor dr. Giurgiu János védőül jelentkezett, kijelentette, hogy ebben az esetben ő lép vissza a védelemtől. Dr. Giurgiu János felháborodva tiltakozott a kijelentés ellen és kérte az elnököt, hogy dr. Nistor szavairól jegyzőkönyvet vegyenek fel és azt tegyék át az ügyvédi

kamarához, ahol vizsgálatot fog kérni az ügyben.

Nistor dr. ennek ellenére fenntartotta állításait, mondván, hogy Giurgiu dr. ingyen vállalta el Filimon védelmét.

— Ha az elnök ur úgy kívánja, — riposztott dr. Giurgiu János — akkor felmutathatom a megállapodást, amelyet Filimonnal kötöttem.

Dr. Nistor Virgil ekkor összepakkolta aktáit és elhagyta a védői asztalt, Filimont így dr. Giurgiu János fogja védeni a főtárgyaláson. A kinos incidens után a védelem kérésére a törvényszék elhalasztotta a nagyfontosságú bünpor tárgyalását.

Románia kereskedelme és a válság

Az ország egyetlen kereskedelmi, ipari és pénzügyi napilapja, az „Argus”, mindenről értesül. Ezenkívül minden törvényt, rendeletet gyorsan, hűen közöl. Előfizetés egy évre 1000 lej, fél évre 550 lej, negyed évre 300 lej a Lepage könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár utján. Lepage hirdetések is előnyösen felvesz az „Argus” számára.

3 leiert 8 óráig
főz, süt, melegít teljesen szagtalan és füstmentes, nem kell előmelegítés.
Főlerakat:
Moskovits és Társa
Cluj-Kolozsvár, Főpostával szemben

Cluj Féláron! Elsőranguan fest, tisztít ruhákat CZINK, Cluj

ZSIDÓ VILÁG

Ben Cion

A zsidó reneszansz-mozgalomnak egyik harcoss uttorója, a zsidó nép szellemi megújításának egyik vezető alakja hullott el Jeruzsálemben. Meghalt Ben Cion (Guttmann), a költő, a publicista és a pedagógus. Azok közé tartozott, akik már a múlt század kilenvenes éveiben, a nyugati emancipáció után szárnyrakapott asszimilációs optimizmus ábrándos korában, felismerték a nyugati asszimiláció és a keleti Haszkala hiábavalóságát és a modern zsidóság egyetlen útját: a népi erők regenerálásában és a népi gondolat felébresztésében látták.

1870 december 7-én született a beszár-bial Telenesztiben. Már kora ifjúságában felülmúlta a zsidó nyelvvel és a zsidó irodalom nyelvvel, de csakhamar rátalált a biblia nyelvére és azzal jegyezte el magát egész élete munkájára.

A különböző héber folyóiratokban és könyvkiadásokban számos novellája és skicce jelent meg, majd 1899-ben Odesszába került, ahol Bialikkal együtt dolgozott öt évig az Achad Haam és Dubnow által alapított „Chebrat ha-Chinuch“-ban. Ugyanebben az időben részt vett a „Morija“ nevű héber könyvkiadó megalakításában, amely főleg pedagógiai héber könyveket bocsátott ki. A „Morija“ kiadásában jelentette meg első pedagógiai munkáját a „Ben Ammi“ című újhéber olvasókönyvet.

1905-ben elérkezettnek látta az időt, hogy befejezze galutbéli munkáját és Erze Jisráélbe költözött. 1907-ben D. Jellinek és M. Smilanskyval megindította a „ha-Omer“ című könyvsorozatot, amelyből öt kötet jelent meg, míg 1911 óta ő szerkesztette a palesztinai tanítók által kiadott ifjúsági folyóiratot, a „Moladet“-et. Ő szerkesztette továbbá a „ha-Erach“-t a klálonista párt lapját.

Széles skálájú irodalmi munkásság tette értékes életét, amelyet népe szolgálatáért állított. Hatvankét éves korában ragadta el a halál íróasztala mellől és június 2-án az iskolás gyermekek, írók és tudósok, a nép fiatalok ezrei kísérték utolsó útjára. A nyitott sírnál Uziel tel-avivi főrabbi, Dizengoff főpolgármester és Chaim Nachmann Bialik méltatták életé nagy művét és öntötték szavakba az egész zsidó gyászát.

Kihűlt tetemét Max Nordau és Achad Haam sírjai mellett helyezték örök nyugalomba.

Két zsidó tagja van az új francia kormányban. Párizsból jelentik: Herriot radikális pártjának kormányában két zsidó miniszter foglal helyet: Leon Mayer kereskedelmi-flottaügyi miniszter és Alexander Israel, miniszterelnökségi államtitkár. Az új kormányban egyébként a palesztinai zsidó építómunkának több aktív támogatója szerepel: Justin Godart egészségügyi miniszter, a France-Palesztine Comité elnöke, dr. Monzie légi közlekedésügyi miniszter és Paul Painlevé, a Pro Palesztina mozgalom közismert alakja, akik röviddel ezelőtt szállottak sikra a cionizmusért Anglia kétértelmű Palesztina-politikáját támadva. Maga Herriot is régi barátja a cionista mozgalomnak.

1933 tavaszára befejeződik a haifai kikötő építése. Jeruzsálemből jelentik: A haifai építkezési munkálatok jelenlegi állása szerint 1933 tavaszára elkészül a kikötő építése. Már meg is kezdte a kikötő felavatására való előkészületeket. Az avató-ünnepség a walesi herceg jelenlétében, továbbá a külföldi államok reprezentánsainak részvételével fog megtörténni.

Gazdasági Pro Palesztina bizottság alakul Amerikában. Newyorkból jelentik: Az amerikai cionisták kezdeményezésére a palesztinai országépítést előmozdító gazdasági bizottság alakult meg a napokban Newyorkban. Az új alakulat munkaköréről és feladatairól I. B. Brodie és Robert Szold tartottak részletes referátumokat. A szervezet közvetlen célja a pénzügyi köröket és a tőkéket palesztinai investálásokra buzdítani.

Városi tanács választások Tel-Avivban.

Tel-Avivból jelentik: A napokban zajlottak el Tel-Avivban a községi választások. Eddigi értesüléseink szerint 12,000 szavazatot adtak le és annak 35 százaléka esett a munkáspárt listájára. Utána következik a polgári lista, amelynek vezetője Meyer Dizengoff. A választás végeredménye még nem ismeretes.

A lengyel huligánok megtámadták Fraenkel tábori rabbit. A 36. lengyel gyalogezred katonái főrabbiát, Fraenkel ör-

nagyot, továbbá Chaim Posner és Jakob Silberstein tábori rabbit, akik az ezred zsidó katonáinak ünnepségén vettek részt, amikor kijöttek a kaszárnyából, antiszemita huligánok támadták meg. Fraenkel őrnagy-rabbit és Silbersteint sulyosan megverték és a szakállukat kezdték tépni a támadók. A segítségükre siető zsidó polgárokat is sulyosan inzultálták. Végül alármírozták az ezred őrségét és a katonák két huligánt fogtak el, akiket a rendőrségre vezettek.

KÜZGAZDASÁG

Jugoszlávia súlyos akadályokat gördít a romániai élőállat-export elé

Bucuresti-Bukarest, június 13. A romániai élőállatkivitel súlyos veszedelem fenyegeti, amennyiben Jugoszlávia betiltotta az Olaszországba és Francia-

országba irányuló tranzitot. Ugy a román exportőrök, mint az érdekelt országok importőrjei intervenciót kértek kormányaiktól.

A piaci árusok és a Sfatul Negustoresc új vezetősége

A kolozsvári piaci árusok szakosztályának megbízásából Grosz Izák szakosztályi alelnök a következő nyilatkozatot juttatta el szerkesztőségünk höz:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Az 1932. évi június 7-én b. lapjokban a kolozsvári kereskedelmi tanácsnak 1932 június 5-én tartott tisztújító értekezletére vonatkozó cikkükkel kapcsolatban kérjük az alábbi nyilatkozatnak helyet adni: A kereskedő tanács tisztújító, illetve az új választmányi tagok megválasztása céljából összehívott kereskedői értekezletnek hivatása az lett volna, hogy a választmányi tagokat megválasszák. Ezzel szemben a tagok megkérdése nélkül egy általuk már jóelőre elkészített gépirásos választási listát olvastak fel és ezzel diktatórikusan kinevezték az új választási tagokat. A választást vezető Comsa Jonel elnök ur megadta ugyan a felszólalási jogot, melynek alkalmával Somogyi Miksa és Auslender Lajos urak véleményüket nyilvánították, de az értekezletről kiadott kommunikéjükben Auslender Lajos ur felszólalását elhallgatták. Az újonnan és önkényesen megválasztott tagok delegálása annál is inkább szabályellenes, mert az alapszabályok idevonatkozó paragrafusai értelmében a kinevezés megejtésénél a minimálisan megkívánt tagok egyhar-

mada nem volt jelen. A jelen voltak közül alig volt husz-huszonöt jelentkező, de ezzel szemben jelen volt cca 80 tagból álló kiskereskedő és iparos csoport, a kereskedő tanács tagjai közül. Annak ellenére, hogy ez a 80 tagból álló többség tiltakozott az önkényes kinevezés ellen, minden ellenérvelések meghallgatása nélkül hozták meg ismeretes határozatukat. Miután a hozott határozat, valamint a választmányi tagok delegálása a mi meghallgatásunk és beleegyezésünk nélkül történt, az újonnan kinevezett kereskedő tanácsal nem azonosítjuk magunkat mindaddig, míg részünkre a teljes elégtétel nem adatik meg.

Kolozsvár, június hó 13.

Kényszerfelügyelet alá helyezését kérte egy amerikai bank. Londonból jelentik: Newyorkban a Savings and Loan Association kényszerfelügyelet alá helyezését kérte. Az ötven millió dollár összaktívával rendelkező intézet az Egyesült Államok harmadik legnagyobb takarékbankja.

A külföldi hitelezők visszautasították a Kreditanstalt ajánlatát. Londonból jelentik: A bécsi Kreditanstalt külföldi hitelezői visszautasították az osztrák kormány azon ajánlatát, hogy fizetés helyett vegyék át az intézet Ausztrián kívül fekvő iparvállalatait és más érdekeltségeit. A tárgyalások egyelőre megszakadtak.

MEGOLCSULT AZ AUTOBUSZ

Auto-Transport S. A. Auto-Modern S. A.

Leszállított nyári tarifája

Cluj-Gherla	tour-retour	50.-
Cluj-Dej	tour-retour	120.-
Cluj-Bistrita	tour-retour	250.-
Cluj-Tg-Mures	tour-retour	300.-
Cluj-Reghin	tour-retour	320.-

Clujról indul		Nyári menetrend	Clujra indul vissza	
Reggel	Délután		Reggel	Délután
6	3	Cluj-Moci-Sarmasul-Tg-Mures	6	3
	4	Cluj-Moci-Sarmasul-Reghin	5,45	
	6	Cluj-Moci-Sarmasul-Mare	6	
6	4	Cluj-Gherla-Dej-Bistrita	6	3
12	6:30	Cluj-Gherla-Dej	7,15	2:30
	6	Cluj-Panticeu	6	
	6	Cluj-Bontida	7	

Számozott jegyek cluj-i jegypénztárunknál elővételben is kaphatók. Telefonon fenntartott helyeket előjegyzésbe veszünk. Dejről Baia-Mare, Sighet, Jibou, Targu-Lapusului azonnali összeköttetés. TELEFON 155 Lapusului azonnali összeköttetés. TELEFON 551

Szilárd az angol arany piac. Londonból jelentik: Az arany piac élénk üzletmenet mellett szilárd. Az értékpapírok tendenciája is kedvezőbb.

Megnehezítik a külföldi szén behozatalát Csehszlovákiába. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány közlekedési rendeletet ad ki, amely kimondja, hogy külföldi származású szén esetében csak külön engedély alapján kerülhet Csehszlovákia területére.

EGYESÜLETI ÉLET

Vidéki Wizo-hölgyek figyelmébe. A 19-20-án rendezendő bazár tárgyai Léb Jenőné Calea Victoriei 99. szám alá küldendők!

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó nyaralattási akciója. Mint minden évben, úgy ezidén is az Árvagondozó megrendezi nyaralattási akcióját a svájci fekvésű borgói havasokban levő tihuti nyaralótelepén. Az akció előkészítését a központi iroda és a helyi csoportok most végzik. Ebben az évben az Árvagondozó lehetővé akarja tenni szegényebb polgári családok gyermekeinek nyaralását és ezek részére egészen mérsékelt részvételi díjat állapított meg. A felvételre való jelentkezés minden városban az Árvagondozó helyi csoportok, illetve a vele összeköttetésben álló zsidó társadalmi egyesületek útján történik.

Itt közöljük, hogy a fiunövendékek részére telepfelügyelőt keres az Árvagondozó. Pályázhatnak harmad, vagy negyed éves medikusok. A feltételek megtudhatók a cluj-i központi irodában (Str. Paris 36.), ahol a pályázatok június 17-ig beadandók.

Az antiszemitaizmus történeti hazugságai. Szombaton este dr. Fábian Tibor rabbi, a kolozsvári kongresszusi hírközlés szervezője előadást tartott a Salom klubban előadást tartott az antiszemitaizmus történeti hazugságairól. A fiatal tudós a történelem során fölbukkant antiszemita jelenségek és azok kihatásairól beszélt, majd rátért a mai antiszemitaizmus fajelméletére és ezekre szedte azok tarthatatlan érveit. Kimutatta, hogy sem vallási, sem közgazdasági okai nem lehetnek az antiszemitaizmusnak, amely alapjában véve csak atavisztikus jelenség és nem hárítható el, nem is csökkenthető mással, mint állandó fölvilágosító munkával. Különös érdeklődést keltett előadásának az a része, amelyben kiemelte a földműveléssel és kézművességgel foglalkozó zsidóságot a középkorban éppen a keresztény papság kényszerítette pénzügytelkével és részint uzsorával való foglalkozásra. A szimpatikus előadót — akit dr. Fischer József üdvözölt — a klub közönsége tartalmas és formás előadása után lelkesen ünnepelte. Dr. Fábian Tibor értékes előadását legközelebb lapunkban közölni fogjuk.

ברא"ה
לרא"ה בוד מוכ"ה הר"ה מוה"ר אביגדור פיינ-
סוף ש"ב ז"ל מ"ק צנזרבער ש"ה ש"ב ב"ר
שושנא הסמוך לכאן ומי תחת השגחתו כשרי שנים
ומלכתו מלכת הקודש באמונתו ע"כ אין לשום
ש"ב וולחן להרים בשחיטה אפי"ן עוף הקל בלי
הסכמתו להשומע ינעם והפכו מובן מאלו"ו וע"ז
באע"ה יום ה' גוי"כ אלו תרצ"א פ"ה קרא-
שטארט ע"ז
דוד שפערבער הופק"ה ע"ז

ב"ה
גם אני מחוק דברים הנ"ל הנאמרים באמת ואסור
להשיג גבולו טורדא יע"א יום א' א"ה דשבעות
הרצ"ב לפ"ק
בן ציון וועל
אבדק"ק טורדא והגליל יע"א

Az Uj Kelet könyvosztályának könyv-ujdonságai

Aisberg: Most már értem a rádiót. Mulasztós bevezetés a rádiótechnikába. 245 ábrával és képpel 78 lej. Balla Borisz: Niczyk növendék 135 lej. Dreiser: Amerikai tragédia. A pénz és szerelem-sóvár amerikai fiatalág tragédiája. 3 kötet 234 lej. Oswald Spengler: Gép és ember. Egy új életfilozófia gondolatai 72 lej. Vassó Adolf: Szabadalmi törvény 50 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában utánvétellel vagy az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (postabélyegben is.)

Herriot tanácsok be

A radikális angol kérd

Párizs, június 13. S. Macdonald angol minisztermon angol külügyminis Párizsba érkezett, ahol tömegek várták. Macdonald párizsi sannei konferenciával amelynek időpontja ro Herriot kormányra-keri sannei konferencia kilá nagy pesszimizmussal azonban Herriot kormá telenül megállapítható, francia álláspon között ledés észlelhető.

A szombati párizsi ta sikerült minden tekintet angol és a franca állá nyilvánuló ellentéteket hogy a vasárnapi meg nyeképpen Macdonald pontja között jelentke létre.

Az angol kormány a j szerelés kérdésében ezu radikális álláspontot k kormány Lausanneban akar feltétlenül megval

1. a jóvátételek te tollvonással,
2. Németország fiz reukált összegét a szersmindenkori megv
3. igen hosszú lejá adjaanak Németország gei részére és a mo után Németország re kezdje meg újra a fiz
Eme radikális követé keresztülvittele érdeké donképpen Macdonald é Párizsba. A vasárnapi természetesen kiderült, szág, illetőleg Herriot messzemenő követelések nem akar honorálni.

Elvi tekintetben tern is közel áll az angol rior azonban a jóvátét nem hive a „tabula ras rikai adósság törlese n szünleget csak a német hosszabbításához fog n oldáshoz nyulni.

A leszerelés kérdéscé rior kormánya kétsé lebb áll az angol áll Tardieu á

Ez a tény minden bizo könnyíteni a két kormá sít, ami természetesen lesz a lausannei konfer

A Duna- Herriot és Macdonald azonban nemcsak a jóv szerelési problémákra v felölték a Duna-konf máit is, Herriot ugyan Tardieu tervét, hanem dasági Duna-konföderá rekszik és Bulgáriát, szágot is be akarja vo nyos, hogy a lausanne a kibővített tervet szim mak elé terjesztik.

Herriot szo vátételi po A párizsi találkozó a tóban már is kedvező A Frankfurter Zeitung párizsi jelentések alap rior-kormány szakított kormányok politikájáva dásban. Ennek valósá a szombati esti és vasá eredményeiről kiadott zolja. A kommuniké u pzoza, hogy a párizsi ményeképpen a két ko

Junius 19

Itt az alkalom az olcsó szakszerű ruhafestés és tisztításra. Slessen a „CRISTAL“-ba Cluj

Herriot és Macdonald vasárnapi tanácskozásai után rendkívüli mértékben megjavultak a lausannei konferencia kilátásai

A radikális angol követelések. Herriot elvben magáévá tette Macdonald álláspontját. A leszerelés kérdésében is közeledés jött létre az angol és francia álláspont között

Herriot szakított Tardieu jóvátételi politikájával

Párizs, június 13. Szombat este Macdonald angol miniszterelnök, Sir John Simon angol külügyminiszter társaságában Párizsba érkezett, ahol érkezésüket óriási tömegek várták. Macdonald párizsi látogatása a lausannei konferenciával áll kapcsolatban, amelynek időpontja rohamosan közeledik. Herriot kormányra-kerülése előtt a lausannei konferencia kilátásait mindenütt nagy pesszimizmussal ítélték meg: amióta azonban Herriot kormányra került, kétségkívül megállapítható, hogy az angol és a francia álláspont között határozott közeledés észlelhető. A szombati párizsi találkozón még nem sikerült minden tekintetben elsimítani az angol és a francia álláspont között megállapuló ellentétet, de kétségtelen, hogy a vasárnapi megbeszélések eredményeképpen Macdonald és Herriot álláspontja között jelentékeny közeledés jött létre.

Az angol álláspont

Az angol kormány a jóvátételek és a leszerelés kérdésében ezáltal rendkívüli radikális álláspontot képvisel. Az angol kormány Lausanneban három követelést tart feltétlenül megvalósítani:

1. a jóvátételek teljes törlesztését egy tollvonással,
  2. Németország fizessen valamilyen redukált összeget a jóvátételek egyszerűsítéséről megváltása címén,
  3. igen hosszú lejáratú moratóriumot adjanak Németország egyéb köteleztségei részére és a moratórium lejáratáig Németország redukált mértékben kezdje meg újra a fizetéseket.
- Ez a radikális követeléseknek sikeres keresztülvitele érdekében utazott tulajdonképpen Macdonald és Sir John Simon Párizsba. A vasárnapi tanácskozásokon természetesen kiderült, hogy Franciaország, illetőleg Herriot kormánya ilyen szeszemenő követeléseket nem tud, vagy nem akar honorálni.

A francia álláspont

Elvi tekintetben természetesen Herriot közel áll az angol álláspontéhoz. Herriot azonban a jóvátételek tekintetében nem híve a „tabula rasa“-nak — az amerikai adósság törlése nélkül és ezért valószínűleg csak a német moratórium meghosszabbításához fog mint egyetlen megoldáshoz nyulni.

A leszerelés kérdésében azonban Herriot kormánya kétségtelenül közelebb áll az angol álláspontéhoz, mint Tardieu állott.

A tény minden bizonnyal meg fogja bizonyítani a két kormány együttműködését, ami természetesen döntő hatással lesz a lausannei konferencia kilátásaira.

A Duna-konföderáció ügye

Herriot és Macdonald megbeszélései azonban nemcsak a jóvátételekre és a leszerelési problémákra vonatkoztak, hanem előlelték a Duna-konföderáció problémáit is. Herriot ugyanis nem ejtette el Tardieu tervét, hanem ellenkezőleg, a gazdasági Duna-konföderáció kibővítésére törekszik és Bulgáriát, valamint Görögországot is be akarja vonni a tervbe. Biztos, hogy a lausannei konferencián ezt kibővített tervet szintén a nagyhatalmak elé terjesztik.

Herriot szakított Tardieu jóvátételi politikájával?

A párizsi találkozó a haladó német sajtóban már is kedvező benyomást keltett. A Frankfurter Zeitung arról számol be, hogy a lausannei konferencia alapján, hogy a Herriot-kormány szakított az előző francia kormány politikájával a jóvátételi kérdésben. Ennek valószínűségét egyébként szombat esti és vasárnapi tárgyalások eredményeiről kiadott kommuniké is igazolja. A kommuniké ugyanis azt hangsúlyozza, hogy a párizsi tanácskozások eredményeképpen a két kormány felfogása

között most már olyan közösség áll fenn, melynek alapján remélni lehet azt, hogy a lausannei értekezleten helyes és hatályos megoldásokat találnak a megoldásra váró problémák tekintetében és meg fogják erősíteni a bizalmat és megértést a népek között.

Macdonald és Herriot rádióbeszédjei

A párizsi tanácskozásokról szóló kommuniké megjelenésével egyidejűleg Macdonald és Herriot miniszterelnökök a párizsi rádióba beszédet mondtak. Macdonald annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a párizsi eszmecsere eredményesen vitte előre a küszöbön álló nemzetközi tanácskozások előkészítését.

Herriot viszont annak a reményének adott kifejezést, hogy a tanácskozások az egész világnak javára fognak szolgálni.

A rádióbeszéd tartalmánál is jelentősebb azonban az a beavatott körökből származó párizsi információ, mely szerint a francia kormány is elfogadta azt az angol formulát,

hogy a német moratórium meghosszabbítása elkerülhetetlen. Ugyanezen információ szerint a leszerelés kérdésében is közeledés jött létre Anglia és Franciaország között.

amennyiben Franciaország sem fog kifogást emelni a fegyverkezési szünet újabb meghosszabbításának tervével szemben.

Kétségtelenül a moratórium-üggyel áll kapcsolatban az a Londonból érkező híradás is, mely szerint Washingtonban francia-amerikai egyezményt írtak alá, amelyben Franciaország kötelezi magát arra, hogy a Hoover év alatt felfüggesztett hadiadóssági annuitásokat 1923 július 1-től kezdve, tíz évre elosztandó egyenlő részletben, négy százalékos kamattal megfizeti Amerikának.

A párizsi tanácskozások várható hatásai a német belpolitikájában

Berlini jelentés szerint von Papen birodalmi kancellár, Neurath báró külügyminiszter, továbbá Schwerin-Groschghof gróf pénzügyi és Warmbold gazdasági miniszter kíséretében kedden este utaznak el Lausanneba, ahol a konferenciát csütörtökön nyitják meg — a főhatalom delegátusainak jelenlétében kívül — Angol-India, az angol dominiumok kormányai, továbbá Románia, Lengyelország, Csehszlovákia, Portugália, Görögország és Jugoszlávia delegátusainak részvételével.

A párizsi tanácskozások kedvező alakulása következtében és ebből kifolyólag a jóvátételek radikális megoldására irányu-

Az új rezsim bevonulása a kolozsvári városházára és vármegyeházára

Az új interimárbizottsági elnök csak a községi választásokig marad meg állásában

Cluj-Kolozsvár, június 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton vette át hivatalát a kolozsvári vármegyeházán Dan Livius, az ujonnan kinevezett prefektus. Dan Livius testvéröccse dr. Dan Sever volt közegészségügyi miniszternek, de eddig politikai működést nem fejtett ki. Az új prefektus átvette hivatalát dr. Colbazi Emiltől, akit ezt megelőzőleg a vármegyeház tisztviselői kara megindító szavakkal búcsúztatott el és a távozó prefektust az összes tisztviselők aláírásával ellátott ezüst cigarettatárcával ajándékozta meg.

Dan Livius prefektus első hivatali ténykedése az volt, hogy hétfőn délelőtt

kivette az esküt az interimár bizottság új tagjaiból. Hétfőn délelőtt dr. Victor Deleu, az új interimár bizottsági elnök, dr. Flaviu Laurentiu, Richárd Tuffli, dr. T. A. Muresan, dr. Adrian Jacob és Patriciu Curea lelkes jelentek meg a prefekturán, ahol letették az esküt a prefektus kezébe.

Az interimár bizottság tagjai ezután átmentek a városházára, ahol elfoglalták a leköszönt Bornemisa tanács helyét. Ezt megelőzőleg a primárián a városi tisztviselők Bornemisa Sebestényt búcsúztatták el, aki néhány rövid szóban ismertette az interimár bizottság munkáját. Dr. Moga városi fő-

21

napos olcsó átalánykurák az iszapfürdőkkel egybeépítve intenzív és mégis kiméletes kurák reumatischias ellen. Prospektus küld:

Pöstyén

fürdő-iroda Mr. L. Singer Timisoara II. Str. Saguna 8.

ló angol javaslat előtérbe kerülésével: a német reakció és a hitlerizmus esélyei alaposan megrosszabbodtak Németországban.

Az a körülmény, hogy Herriot szakított, vagy legalább is szakítani lát-szik Tardieu kiméletlen álláspontjával: a nacionalszocialista uszítások méregfogát alaposan meggyöngítik.

Hitlerék ugyanis habzó francia-gyűlöletükkel és a német nemzeti érzés megalázására való hivatkozással értek el hatalmas sikereket s ha most ennek az agitációnak a lélektani és tárgyi alapjai megrendülnek, úgy rövidesen számítani lehet a Hitler-aktáció gyöngülésére.

A párizsi tanácskozások eredményei azonban a junker-reakció, kilátásait is erősen gyöngítik Németországban. Herriot közeledése az angol állásponthoz, főleg a leszerelés kérdésében a német militaristák ama ábrándja alól huzza ki a gyékényt, hogy a leszerelési konferencia csődjére való hivatkozással a német fel-felfegyverzés jogosságának elismerését csikarhassák ki és Hitler rohamcsapatát a német hadseregbe olvaszthassák be.

Ha Lausanneba sikerül a megegyezés, ha a német jóvátételek elvben és átmenetileg töröltetnek, akkor a német baloldal esélyei a közelgő választásokon szinte előre nem látható mértékben megjavulnak.

títkár választott Bornemisanak és hang sulyozta azt a harmoniát, amelynek jegyében az interimár bizottság és a tisztviselők együtt dolgoztak.

Hétfőn délelőtt tíz órakor tartotta meg az új interimár bizottság első ülését. Az interimár bizottságot még 2 magyar, egy zsidó és egy szociáldemok rata tanácsos egészítik ki. Az interimár bizottság ülése után dr. Deleu Victor kijelentette az újságírók előtt, hogy megbízatását csak a választások lezajlásáig vállalta, programja nincs, annál is inkább, mert a községi választások után már nem vállalja Kolozsvár polgármesteri tisztségét.

Elkészült az egységes polgári törvénykönyv tervezete

Az erdélyi törvényhozás elvei dominálnak az egységesített kodexben

Bucuresti-Bukarest, június 13. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, 1925-ben Marzescu igazságügyminiszter a legfőbb törvényhozási tanácsot bízta meg a törvényhozási egységesítés munkájával. A tanács azóta elkészítette a kereskedelmi kódex reformtervezetét, most pedig közzétették a polgári törvénykönyv első részéről elkészített tervezetét, amely a személyekről és az általános polgári jogelvényekről intézkedik. Az új kódex alapjául a regátban érvényes polgári törvénykönyvet vették, de beiktatták az Erdélyben érvényben levő osztrák polgári kódex mind azon rendelkezéseit, amelyek haladást képviselnek.

Ennek megfelelően a tervezet mindennek előtt is a törvény általános, elméleti részéről foglalkozik. Jogforrásul a törvény a jogszokást és a joggyakorlatot is-

meri el, szemben a kereskedelmi kódex tervezetével, amely az uzust nem ismeri el jogforrásul. Szabályozza a tervezet a törvények közötti konfliktusok ügyét és részletes intézkedéseket hoz a reális jogokra és javakra, a jogi aktusokra, a polgári felelősségre, az elévülésre, az örökösödésre és az ajándékozásra. Bevezeti a regátban is az erdélyi nagykorúsítási eljárást. A lakhely egységességét illetően azt a változást hozza az új kódex, hogy ha valakinek önkéntes, vagy törvényes lakhelyén kívül másutt is volnának mezőgazdasági, kereskedelmi, vagy ipari vállalkozásai, úgy az ezekből kifolyó anyagi kötelezettségek tekintetében az illető helységek is számításba jönnek.

Bevezeti a kódex a holtta nyilvánítás rendszerét, amelyet eddig a regátban a távollét prezumpciója helyettesített. A nők

házassági nagykorúsága 16 évnél kezdődik, az eddigi 15 év helyett. A kiskorú bármelyik szülőjének beleegyezésével meg házasodhatik. Megengedik a házasságot első unokatestvérek között is. A házastárs még abban az esetben is örököl, ha törvényes leszármazottakkal konkurál. A válás tekintetében az erdélyi törvényhozás elveit vezették be. Az új kódex többek között megengedi, hogy elvált házastársak ismét házasságra lépjenek.

A törvényhozási tanács most dolgozik a polgári kódex kötelmi részének kidolgozásán. Nincs kizárva, hogy a személyekre vonatkozó első rész már a legközelebbi parlamenti szesszióban megszavazásra kerül és a kötelmi jog egységesítése előtt életbe lép.

Június 19 és 20-án WIZO-bazár a rei. kollégium kerthelyiségében

Palesztinai utinapló

VI.

Jeruzsálem

Első benyomásunk Jeruzsálemben igen vegyes volt. Az uccán tarka népesség, a zsidók között már sok a gáluth típus. Egy szép egyenes uccán érkezünk be a városba, ez egy teljesen új negyed, emeletes házak, pazar márványozással. Igen kedves otthonos szállóban szállunk meg (Hotel Herzlija) abszolút tiszta, rendes pensió, de kapható szoba is pensió nélkül.

Az Edison-mozgó

Hogy még valamit lássunk ezen a napon, az Edison mozgó-színházba mentünk, igen elegáns, egészen modern. Egész Jeruzsálemben két mozgó-színház van csak. Megfigyeltem a közönséget, akadt egy pár arab is, piros fezzel a fején. Egy arab éppen mellém került és a filmet kívül különös szórakozást nyújtott nekem, hogy figyeltem az arcát. Egy kacagtató operett ment és míg mi nagyon jól mulattunk, addig az én arabom merev modulatlansággal ült s még csak enyhe mosolyra sem huzta a száját. Nem tagadom, féltam tőle. Arab nő természetesen nem jár a moziba. A felirások angol, héber és arab. Ugyancsak a jegyek is három nyelvűek. Zeg-zugos, de elég széles uccákon járunk ezen az estén a nem túlságosan megvilágított városban, régi-módu kockázott kövezeten.

Az Exekutívé főirodájában

Reggel kedves ismerős kerestél fel bennünket, dr. Weissburg Chaim, ki hajlandó volt bemutatni egyet-mást a városból. Első utunk a cionista Exekutívé épületéhez vezetett, széles téren, hatalmas többemeletes épület. Ugy néz ki, mint egy minisztérium, sok folyosóival és hivatali helyiségeivel. Az egyik folyosón több arab effendi várakozott és mi kérdően néztünk kísérlőnkre. „Igy néz ki az arab tiltakozás a földvásárlás ellen”, — mondta dr. Weissburg, — „Ezek az effendik hétről-hétre idejárnak és várakoznak, kinálják a földjeiket eladásra, csak volna annyi pénz, amennyi földet venni lehetne.” — Társaságunk férfitagjai az erdélyi kolónia ügyében tárgyaltak és mi asszonyok benéztünk a Wizo irodába, ahol nagyon szívesen fogadtak bennünket. Örömel újságolták, hogy sok Wizonó járt az idén az Ereben és kísérlőt ígérték másnapra a Wizo intézményeikhez.

Az épülő Jeruzsálem

A városba járva kezdünk megbarátkozni Jeruzsálemmel. Érdekes város nagyon, a mult és a jelen váltakozik lépten-nyomon, emitt egy gyönyörű modern ház, amott Dávid tornya az ősi várfalak, majd a nyugati fal. Gyönyörűen épül a város, gombamodra szaporodnak a szebbnél-szebb épületek és sok márvány, minden házon. Tudvalévő, hogy Jeruzsálem határában rengeteg elsőosztályú márványbányát találtak, amely felveszi a versenyt az olasz márvánnyal és nagy exportlehetősége van egész keletre.

A nyugati fal

A nyugati (szent) fal szomorúsággal töltött el. Nem a fal maga, amely évezredekkel dacolva teljes épséggel áll, hanem a körülmények, ahogyan áll. A fal hatalmas kőkockái méretükben az athéni akropolisz méreteihez hasonló. Keskeny, kétoldalt arab házakkal beépített tekervényes uccákon nyomott hangulatban mentük a falhoz. Az arab házak udvara fekszik a keskeny sikátor két oldalán, magas fallal körülvéve és mindegyik falon keskeny ajtó. Egy kicsit se biztonságos az ember érzése, mindazok után, ami eddig történt a nyugati fallal kapcsolatban. A fal úgy be van ékelve arab tulajdonok közé, hogy akárhogy van tul tenné az ember magát szentimentalizmuson, vagy a multhoz való ragaszkodásán, mégsem szabadulhat egy fojtogató érzéstől. Egyetlen angol katona az őrség. Egy zsidó, kis állványon égő olaj mécsesekkel őriz, melyet a látogatók halottak

emlékére gyújtanak, néhány öreg asszony és öreg férfi és pár aszkéta kinézésű fanatikus szemű kaftános fiatalember imádkozik, sirva. Nem hiszem, hogy volna hatalom, amely őket innen elriasztaná.

A mult beszél

Megilletődve álltunk pár percig itt, de meg kell mondjam, hogy örült vágyat éreztem a régi dicsőség e szomorú helyéről elrohanni és meg se állani egy virágzó kolóniáig, ahol az élet, a jelen ragyog felénk, minden apróságban és amely a biztató jövőt integeti komoly bizonyossággal. Jeruzsálemben nem tud szabadulni az ember a multtól. Hiszen minden kőnek, minden hegyoldalnak értelme van. A mult beszél hozzánk az évezredek sírokból, egy ottmaradt oszlop, egy csonka fal, meg-elevenedik a biblia és hiába józanság és hiába vagy okos, mégis fáj, hogy csak zarándok vagy Jeruzsálemben.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az örök ima (Ad musai)

Héberül éneklő és Jidisül beszélő filmszenzáció.

Szerdán és csütörtökön grandiózus új, nagy kettős hangos műsor kerül bemutatásra a Színház Mozgóban: Műsoron az első héberül éneklő és Jidisül beszélő hangos film, Az örök ima, (Ad Musai), a főszerepben: Schmilekel a 12 éves csodakántorral, valamint a vilnai Zsidószínház énekes ensembleja. Ezt megelőzi „Szerelem a kárpáti havasokban” szenzációs hangos, németül beszélő filmatrakció, csodaszép természeti felvételekkel, a havas, hóviharos kárpáti havasokban. Mindvégig idegfejtő jelenetek, izgalmas cselekménnyel, négy előadás: Fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor. Rendes helyárak.

Színház-Mozgó műsora

Kedd d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor: Utóljára Állat az emberben, szenzációs lélektani dráma 11 felvonásban, a főszerepekben: Frederic March, Miriam Hopkins és Rosa Hobart. Kitérő kísérő műsor. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Szerdán fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor.

Csütörtökön fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Grandiózus kettős hangos műsor. Az örök ima (Ad Musai) az első héberül éneklő és jidisül beszélő filmszenzáció, a főszerepben: Schmilekel, a 12 éves csodakántor. Ezt megelőzi: Szerelem a kárpáti havasokban, hangos attrakció 8 felvonásban. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Bázna fürdő

(Vasutállomás: Medgyes-Medias. Minden vonatonál bérautó és autobusz.)

Szezón: május 16-tól október 15-ig

Rádioaktív jódos, kád- és medencefürdők. Iszapfürdők kádban és az ujonnan épült legmodernebb felszerelt szabadfürdőben. Ivókúra. Inhaláció. Gyógyjavallatok: Csusz, isiász és külön böző csontizületi és mirigybántalmak, női bajok, görvélykor, chronikus borbajok.

Olcso lakás, étkezési és fürdőházak! Május, június hónapokban, valamint szeptember 1-től mélyen leszállított árak! Közalkalmazottak és családjuk a fürdőknél az egész idény alatt 33% kedvezményben részesülnek. Közelebbi felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság

Ugy jártunk a sírok között, mint az alvajárók, félve lépkedtünk és olvastunk az évszázados héber felirásokat. Absalon síremlékénél állva bánkoddunk szomorú sorsunkon.

A halottak kertjében

A zsidó temető Jeruzsálemben mintegy szimbóluma a zsidó életnek. Hegyoldalon előttünk magasan az Omarmecset, arany félhóddal és a befalazott aranykapu, ahol a Messiásnak jönni kell. Ide temetkeznek a gazdag arabok, mert a zsidó legenda szerint a kapu mellett fekvő halottak támadnak fel a leghamarabb. Hátunk mögött magasan a katolikus egyház csodálatosan szép Mária temploma és kolostora. Mi álltunk a temetőben szomorúan és lesújtva. Révedező tekintetem csak a Skopus hegyén pihent meg, mely a környék legkiemelkedőbb része és ahol a zsidó egyetem pompás épületesoportjai uralják a vidéket. Éreztem, hogy van itt valami, ami mindennél erősebb és több. A zsidó szellem, mely megunta bolyongását a világon és visszavágyik az ősi teremtő talajhoz és a szent akarat és vágy az emberélet jogához, az igazsághoz.

Weinberger Nándorné.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, június 14.

Bucuresti, 18.40: Gramofón. 18: Rádiózenekar. 19.45: Dalest. 20.10: Zenekar. 20.45: Hírek.

Budapest, 9.15: Katonazene. 12.05: Zenekari hangverseny. 1: Pontos idő, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Meseóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Balalajkazené. 6: „Uj idők, új emberek.” 6.30: Cigányzene. 7.30: „Mi a szenzáció.” 8: Vidám magyar est. 9.45: Pontos idő, időjárás. 10: Dohnányi Ernő és Stefania Imre kézzongorás hangy. 10.45: Horváth cigányzenekara énekszámmal.

Bécs. 19.25: Gounod: Faust c. operája. Berlin. 20.45: Szimf. hangy. Breslau. 16.40: Szór. zene. Frankfurt. 20.35: Weber: Oberon c. operája.

Hamburg. 21.10: Régi bécsi dalok. Langenberg. 20.35: Hebbel: Genoveva c. tragédia.

Stuttgart. 22.45: Filharmonikus hangy. Varsó. 19: Beethoven: Missa Solemnis. 22: Táncczene.

Róma. 20.45: Zenekari hangy. Prága. 21: Zenekar, hegedűszóval.

Szerda, június 15.

Bukarest. 18.40: Bariton. 19: Cselló. 19.45: Zongorahangy. 20.15: Hegedűhangverseny.

Budapest. 9.15: Kvintett. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos idő, időjárás. 1.15: Testnevelői tanfolyam. 22.45: Hírek, élelmiszerárak. 4: Novellák. 4.45: Pontos idő, időjárás, hírek. 5: Szülők és gyermekek. 5.24: Gramofónhangy. 6.30: Munkásdaleyvet hangy.

Bécs. 10.15: Gaudriot-jazz Medina Dario énekeskel.

Belgrád. 9.15: Gramofón. 9.55: Rzkar. 10.40: Vendéglői zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szerény igényű háztartató kerestek, vidékre két elemista és liceumista gyermekek mellé. Hegedűtanítás megkivántatik. Ajánlatok Katz Izsák bórkereskedő Oradea. Str. Avram Jancu 16 címre küldendő.

Sétátere nyíló különbejárta butorított szoba kiadó. Strada Minerva 7.

Kiadó egy 50 méter hosszú, cseréppel fedett szin, nagy udvarral, esetleg iroda és telefon használatl. Cim a kiadóban.

Gyógyszertár Timisoaran társat keres 4-500.000 lej tőkével. Cim a kiadóban, mely továbbít.

Telefonkészülék kitűnő állapotban, olcsón eladó Rudolf Mossenál Cluj.

SPORT

Románia 6:1 (3:0) arányban győzte le Franciaország válogatottját

Bucuresti-Bukarest, június 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyszámu közönség jelenlétében zajlott le tegnap Bukarestben a Románia-Franciaország nemzetközi válogatott mérkőzés, mely a kitűnően összeválogatott román csapat nagyarányú, megérdemelt győzelmével végződött. A francia csapatot ünneplés fogadta. A mérkőzésen résztvevők Bukarestben és a két nemzet futballválogatottjainak első találkozása az egész bukaresti előkelő társadalom részvételével.

Románia: Czinczer, Bürger-Albu, Hrehuss—Steinbach—Rafinszky, Glanzmann—Schwartz—Wetzer—Bodola—Kocsis.

Franciaország: Tassin, Houyvet—Chordor, Laurent—Kaucsár—Scharvath, Liberratti—Alcazar—Rollyori—Rodriguez—Carb.

Iváncsics bíró sipjelére a román csapat kezd hatalmas tempójú támadást, mely már az ötödik percben eredményes. A szenzációs játékkal előretörő csatárorsor lelke Wetzer, akinek szökötéséből Bodola lövi védtelenül az első gólt. A román támadás fokozódik, a 15-ik percben Kocsis ideális, pontos beadását Wetzer fordulatból, hatalmas erővel küldi gólbá (2:0). A 28-ik percben Glanzmann dolgoz ki tiszta helyzetet, melyből Schwartz megszökik és a harmadik gólt szerzi meg a román válogatottnak. (3:0). Rá egy percre meg is sérül a Ripensia csatár, akit a félidő végéig Dobay helyettesít, a jobbösszekötő posztján is szenzációs sikerrel.

A második félidőben újra beáll Schwartz és egy leleményes akciója már az első percben eredményes (4:0). A nyolcadik percben szerzik meg első góljukat a franciák: Bürger a 16-on belül gáncsolja Chordort, amit Carb értékesít. (4:1). Változatos mezőnyjáték után, amelyben már a franciák is láttatnak valamit tudásukból, ismét a román csapat eredményes Wetzer révén, aki a 28-ik percben megszerzi az ötödik gólt. A román csapat ezután lelassít és engedí érvényesülni a franciáknak. Tetszetős támadások után Rollyori a 30-ik percben, rá egy percre Alcazar érik el a franciák további két gólját, majd a 35-ik percben, sorozatos román támadások után Wetzer ismét Bodolát szökelti ki, aki a hatodik és utolsó gólt is védtelenül lövi be.

A francia csapat általában csalódást keltett. Különösen a védelem hagy kívánnivalót maga után, mely egy percig sem volt komoly ellenfele a Wetzer irányítása mellett szenzációsan működő román csatársornak. A franciák csatársora olykor szép akciókat produkált, de messze mögötte maradt a román csatárláncnak. A román csapatból a csatársoron kívül Bürger, Albu, Rafinszki és Czinczer mutattak elsőrangú formát. Iváncsicsot objektív és kifogástalan bíráskodásért a közönség lelkes ünnepléssel jutalmazta.

Bukarest. A bukaresti Venus a megismételt bajnoki döntőt a ploestii Tricolor ellen 9:0 (4:0) arányban nyerte meg és ezzel a déli liga bajnoka lett.

Arad. AMTE—TMTE 6:0 (3:0) barátságos. Hakoah—Juventus 1:1 (1:1) a Hakoah csapata utolsó mérkőzésével a második osztályu bajnokság élére került. A kitűnő, feljavult zsidó együttes összesen minden valószínűség szerint az első osztályban játszik már.

Budapest. Ferencváros—Budai 11 3:1 (2:1). A Ferencváros utolsó bajnoki meccsét is nagy fölénnyel nyerte és ezzel pontvesztés nélkül vitte el a magyar profiiga bajnokságát. A csapatot a közönség és a hivatalos sportkörök lelkesen ünnepelték. Ujpest—Somogy 5:1 (4:0). Kispes—Nemzeti 3:0 (1:0). Debrecenben a Boeskey a III. Ker. elleni 2:0 (1:0)-as győzelmével biztosította magának a bajnokság negyedik helyét.

Szabó Dezső: Karácsony Kolozsvárt

A nagy író remekműve füzve 120 lej, vászonban 180 lej. Az Elsdort falu olcsó kiadás 3 kötet 112 lej Lepage-nál Kvár. Kérje nyomban postán utánvét-tel.

HIR

Mai gy

Két gyereket figyelt közben. Ugyneve rajtuk. Ot-hat évesekük egyformán röhögtek. Nem nagyon lehetnek a lány, mely gyerekek. Modern jö az első játékban féltettek. A kis fiú feleség vagy. Te meg, ne mindig ondorlonba... Erre a kofogadott a „férjének az öntözökannájá mult. De nem a konyhaháza. Ezt onnogy a fiu odaállt a becsüst játszott:

— Mit ad ezért lány és odanyújtottját...

A kis fiu elvette, gatta, aztán így szó: — 50 banit...

Szavamra ez a gyber. A kanna csakúbet ötven banind.

A kannát, megkapta elment az automatá nyelmu asszony. Ne egy savanyu cukor lét a fiunak adta.

szony. Később a mevajaskenyeret és me szélgétni kezdtek. M férj és feleség. Csa

— En kaptam n hencegett a kislány nyomják a hasát mama...

A kis fiu cinikus. a kislány gyomrába

— Na te miért mama — kiáltja —

Vajaskenyér után fiu csatlakozik a t egy először érthetel zik. Az egyik fiu a másik jön, szét néz veszi a fenntebb e nát: majd egy kis a padra:

— Egy kanna, k nyit ad érte?... A kislány licitál.

— Otven bani... Ugylátszik Gyer bani a pénzegység. rökinyödésemmre h faderabbal...

— Otven bani, el harmadszor...

A kislány megka fiu a pad alól vélt a „Bujj, bujj zöld

„Bujj, bujj pa Szegény család Nyitva van a Bejöhet a vég

— Amerikai hírek Amerikában az élő 4 centre esett. A vesztegeket szenvedte. kezében. — Newyofgtak két olasz szót, Rafael Barreno akik hamis angol árasztották el az et pénzhamisításban r során kézre került büntára. A rendőr megtalálta a hamk cinkográfiai lemezcel zelőben, Cook megy rendőrök tejesitenek nek a légi forgalom sára. A légi rendő szeritk a pilótaiga löket. — Amerika a líó dollár, 825 mil egy év előtt. Az ar nést keltett az a n amerikai pénztintze Franciaországhoz aült Allamokban lev levő részét, összesé dollár értékűt vonj

HÍRBEK

Mai gyerekek

Két gyereket figyeltem meg ma játékok között. Ugynevezett spielhózn volt rajtuk. Ot-hat évesek lehettek. A hajuk egyformán rövidre volt nyírva. Nem nagyon lehetett megállapítani, melyik a lány, melyik a fiú. Modern gyerekek. Modern játékok játszottak. Az első játékban férj és feleséget alakítottak. A kis fiú így szómonkolt: te feleség vagy. Te menj a konyhába főzni, ne mindig ondoráltass a fodrászszalomba... Erre a kislány tényleg szót fogadott a „férjének”. Osszecsomagolta az öntözőkannáját és lapátját. Elvont. De nem a konyhába, hanem a zálogházba. Ezt onnan következtettem, hogy a fiú odaült egy padhoz és most beesüst játszott:

— Mit ad ezért — kérdezte a kislány és odanyújtotta az öntözőkannáját...
— 50 banit...

A kis fiú elvette, komolyan megforgatta, aztán így szólt:
— 50 banit...

Szavamra ez a gyerek kész üzletember. A kanna csakugyan nem ért többet ötven baninál. A kislány odaadta a kannát, megkapta az ötven banit és elment az automatához. Az örök könyvelő asszony. Nemsokára visszajött egy savanyu cukor kíséretében és a felét a fúmnak adta. Az örök szivasszony. Később a gyereklány odahozta a vajaskenyeret és most évés közben beszélgetni kezdtek. Most már nem mint férj és feleség. Csak mint két gyerek.

— En kaptam ma egy macskót — henegett a kislány — annak ha megnyomják a hasát azt mondja: papa, mama...

A kis fiú cinikus. Hirtelen beleboxol a kislány gyomrába:

— Na te miért nem mondd: papa, mama — kiáltja — te te macskó...

Vajaskenyér után egy másik kis fiú csatlakozik a társasághoz. Most egy először érthetetlen játék következik. Az egyik fiú a pad alá bujik. A másik jön, szét néz a pad fölött és elveszi a fenntebb említett öntözőkannát: majd egy kis fadarabbal lecsap a padra:

— Egy kanna, ki veszi meg, mennyit ad érte?...

A kislány licitál:

— Otven bani...

Ugylátszik Gyerekszághoz ötven bani a pénzegység. A kisfiú nagy megörököződésére háromszor lecsap a fadarabbal...

— Otven bani, először, másodszor, harmadszor...

A kislány megkapja a kannát, a kis fiú a pad alól vékony hangon érleli: a „Bujj, bujj zöld ág” dallamára:

„Bujj, bujj papa

Szegény családapa

Nyitva van a szoba ajtó,

Bejöhét a végrehajtó...” (j. e.)

Amerikai hírek. Londonból jelentik: Amerikában az élőállat ára fegyverként 4 centre esett. A nagyvágók hirtelen veszteségeket szenvednek az áresés következtében. — Newyorkban a napokban elfogtak két olasz származású pénzhamisítót, Rafael Barrenot és Giorgio Cuomot, akik hamis angol font-bankjegyekkel árasztották el az európai fővárosokat. A pénzhamisításban részesek utáni kutatás során kézre került a hamisítók néhány bűntársa. A rendőrség házkutatásoknál megtalálta a hamisítás céljait szolgáló cinkográfiai lemezeket is. — Csikágó közeliében, Cook megyében repülő forgalmi rendőrök tejesítettek szolgálatot s ügyelnek a légi forgalom szabályainak betartására. A légi rendőrök leszállásra kényszerítik a pilótaigazolvány nélküli repülőket. — Amerika aranykészlete 3980 millió dollár, 825 millióval kevesebb, mint egy év előtt. Az angol fővárosban feltűnést keltett az a newyorki hír, hogy az amerikai pénzügyintézetek felkérésre intéztek Franciaországba az iránt, hogy az Egyesült Államokban levő aranykészlet hátralevő részét, összesen mintegy 230 millió dollár értékűt vonják ki Amerikából.

NEM CSAK CIONISTA KOTELES SEG, HANEM MINDENK ELŐTT: SZÓRAKOZTATÓ és kellemes elmenet a WIZO bazárba és végignézni, hogy mire képesek a kolozsvári zsidó asszonyok. Junius 19—20-án a református kollegium udvara és kertje szebb lesz, mint az Angol park, sátrak, lámpások, pódiumok, nézőterek, iólámpák, minden, ami kellemes a szemnek, a sátrakban gyönyörű holmik, szenzációs buffé, különleges enni és innivalók, zene és tánc, kabaré és művészestély, gyermekkocsi felvonulás, szépségverseny, férfi csunyaság verseny, konfetti, rádió, rómi, kártya, szalonzenekar és katonazene, patefon — nem érne véget a felsorolás, ha mindent leírnánk, amit a WIZO bazáron láthat. Nagy tömeg vidéki ember, vidéki és kolozsvári asszonyok saját kezűleg elkészített műtárgyai, tehát minden, ami nem hétköznapi, — az lesz a WIZO bazáron. Ismét az emlékeztetőbe idézzük: Junius 19—20, a református kollegium udvara és kertje.

Nagy tétel szines lenvászon maradék métere 29 lej a „Gölya” Áruházban.

Olcso élet Pöstyénben. A pöstyéni fürdőigazgatóság, hogy lehetővé tegye mindenki részére a fürdözést, illetve a gyógyulást Pöstyén fürdőben, általánosan kurát vezetett be, mely kura 21 napig tart s rendkívül olcsósága folytán mindenki részére igénybe vehető. Itt említjük meg, hogy 200 lejtől kezdve már jó polgári penziót kapni Pöstyénben s a csehszlovák vasutak a visszautazásnál 50 százalékos engedményt adnak.

Anna Pavlova hagyatéka. A felejt-hetetlen Anna Pavlova világhírű balet-táncosnő, mint ismeretes, férjét, Dandré-tette meg általános örökösévé. Dandré most átvette a művész nő amerikai hagyatékát is, amelynek értékét 330.000 dollárra becsülik.

Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet rendbehozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Katonákkal telt teherautó katasztrófia. Berlinből jelentik: A délkelet-tübingi Schleich közelében egy teherautó, amelyen a birodalmi hadsereg nyolc katonája utazott, éles kanyarodásban fának szaladt, felborult s árokba zuhant. Sofőrje azonnal szörnyethalt. Három katona reggelre a kórházban kiszervezett s a többiek közül még egynek állapota életveszélyes.

Héber est a rádióban. Kedden, junius 14-én két külföldi állomás közvetít héber dalokat. A pozsonyi leadó nyugateurópai időszámítás szerint, este 20 órakor héber dalokat, a brüsszeli flamand adó pedig szintén 20 órakor zsidó dalokat és szavatalokat közvetít.

Szilágysági autobusz-menetre

Érvényes 1932 május 22-től.

Zálaú—Simleul-Silvaniei—Carei—Satu-Mare:

INDUL				Zálaú Vársolt Simleul-Silvaniei Tásnad Carei Satu-Mare	ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.
5—	11:15	13—	18:30	↑	8—	9:20	13:30	20:45
5:40	11:55	13:40	19:10		7:20	8:40	12:50	20:05
6—	12:15	14—	19:30		7—	8:20	12:30	19:45
7:30	—	15—	—		5:30	—	—	18:15
8:30	—	16:30	—		4:30	—	—	17:15
9:45	—	—	—		—	—	—	16—

Zilahon vonatcsatlakozás Zsibó—Nagybánya felé 8.40 órakor

Autobusz Szilágy-Cseh felé 13.30 órakor

Ciucea—Simleul-Silvaniei:

INDUL				Ciucea Crasna Vársolt Simleul-Silvaniei	ÉRKEZIK		
I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.
—	10:55*	18—*	—	↑	7—	15:30	—
7—*	12:10	19:15	—		6—	14:10	20:20
7:15	12:20	19:30	—		5:45	13:50	20—
7:40	12:40	20—	—		5:30	13:30	19:45

Cucsan vonat csatlakozás Kolozsvár—Bukarest felé 7.46 órakor személy, 9.07 rapid, 10.53 gyors, 16.38 személy, 18.01 gyors, Nagyvárad felé 8.12 gyors, 10.58 gyors, 16.02 személy.

Soc. Mera & Comp.

A Sport cigaretták sikere minden várakozást felülmúlt. Ez a cigaretták kitűnő minősége dacára meglepően olcsó áron kerül forgalomba. Így lehet megmagyarázni miért fogyott olyan gyorsan el az első szállítmány. Értésülésünk szerint a nagy siker folytán a Casa Autonoma a Monopolurilor most már rendszeresen nagyobb mennyiséggel fogja ellátni a dohánnyüzösöket, úgy, hogy a vidék is hozzájuthat ehhez az olcsó, kitűnő cigarettához.

Nagy tétel szines lenvászon maradék métere 29 lej a „Gölya” Áruházban.

Értsitem a nagyérdemű közönséget, hogy ury szabóságomat Calea Reg. Ferd. (Ferenc József ut) 32. alól Piata Unirei (Fötér) 29. (Corso-mozgó épület, emelet) alá helyezem át. Az árakat a mai viszonyokhoz mérten jelentősen lecsökkentem. A n. é. közönség további szives pártfogását kéri Dávid Aron.

Sztrájkzavargás Argentínában. Newyorkból jelentik: Az argentinai Tucumanban sztrájkzavargás alkalmával a karha talommal történt összejövetésnél 3 ember életét vesztette s nyolcan súlyos sebekkel kerültek kórházba.

Felhívjuk azon zsidó szülők figyelmét,

kik gyermekeiket bármely nagyvárad középiskola első osztályába óhajtnák elhelyezni, saját érdekében a lehető legrövidebb időn belül jelentkezzenek, illetve kérjenek felvilágosítást

nagyvárad zsidó Fiúinternátustól

Oradea, Str. Delavrancea 17.
Minden iskolaügyben készséggel áll a zsidó szülők rendelkezésére.

Nem lesz trafik Bulgáriában, ha a bulgár kormány nem fizet. Szófiából jelentik: Musanov bolgár miniszterelnök tárgyalásokat folytatott Bulgária külföldi hitelezőinek képviselőivel. A tárgyalások nem vezettek eredményre, mert a bolgár kormány a most esedékes adóságrészeket csak a felét hajlandó külföldi devizában kifizetni, a másik felét pedig levában akarja megfizetni, a külföldi hitelezők pedig ragaszkodnak ahhoz, hogy az egész esedékes részlet a megállapodások értelmében devizákban fizetessék. Minthogy Bulgária dohányjövédéki bevételei a külföldi adósságok biztosítására szolgálnak és a trafikárak zárószalagjai, az ugynevezett bandrolok biztosítékul a külföldi hitelezők képviselőinél vannak, ezek megtagadták a bandrolok további kiszolgáltatását. A miniszterelnök felhívta a külföldi hitelezőket, hogy a szükséges bandrolokat adják ki, mert különben az összes dohánygyárakat be kellene zárni és ezek hivatalnokait és munkásait el kellene bocsátani. A kormány abban az esetben, ha ezt a kérését nem teljesítik, kész arra is, hogy külön bandrolokat készíttessen s így hozza forgalomba a trafikárut. Ebben az esetben is azonban néhány napig nem lesz dohány és dohánynemű Bulgáriában. A tárgyalások még folynak és remény van arra, hogy valamilyen formában megegyezzen a külföldi hitelezőkkel.

Megindultak a „Földalatti Hármak”. Országos érdeklődést váltott ki az a bejelentés, hogy Erdély és Bánát legnívósabb riportlapjában, a Gyilkosban kilenc kitűnő író társulása révén megindul egy kollektív regény, amelynek minden egyes folytatását más és más író írja. A kitűnő és érdekes regény címe: „A földalatti hármak” és a következő kilenc jeles erdélyi író írja a regény önálló fejezeteit: Benami Sándor, Fekete Tivadar, Franyó Zoltán, Győri Illés István, Károly Sándor, dr. Ligeti Ernő, Mikes Imre, Szabó Imre és Szántó György. A Gyilkos most megjelent számában indulnak el „A földalatti hármak” hősei s ebben a számban még egy sereg érdekes és változatos lapot. Egy szám ára 10 lej.

Súlyos vereséget szenvedett a munkáspárt Ujdélwalesben. Londonból jelentik: Ujdélwalesben a választások a munkáspárt súlyos vereségével végződtek. A jobboldali pártok törtek elő, szemben a lemondott Lang volt miniszterelnök pártjával.

A halotyakat nem engedték be a temetőbe. Zágrábról jelentik: Néhány nap pal ezelőtt Zágrábrban egy fa ugyanazon ágán öngyilkosságot követett el két jóbarát, Vorkapics Joszip nyugalmazott államvasuti tanácsnok és Hübscher Péter magántisztviselő voltak az öngyilkosok, akik bucsulevelükben annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy a Zágráb melletti Sesztinán temessék el őket egymás mellett. A sesztinai plébános nem akarta beengedni a két öngyilkost a temetőbe, hoz zártározók azonban orvosi bizonyítványt mutattak fel, amely orvos a két ember pillanatnyi elmezavarában követte el tetteit. A plébános erre megengedte, hogy a két holttestet a temetőben földeljék el. Amikor ezt megtudták a sesztinai polgárok, mintegy száz földmives összegyűlt a temetőben és erőlyesen tiltakoztak az ellen, hogy két akasztott embert a szentelt földön temessenek el. A hozzátartozók kénytelenek voltak megelégedni azzal, hogy a két öngyilkost a temető mellett helyezték örök nyugalomra.

Marosvásárhelyi olvasóink szives tudomására hozzuk, hogy lapunk marosvásárhelyi képviseltét dr. Erdélyi Emil urnak (Ideal illatszertár) adtuk át, aki minden az Uj Keletet érintő ügyben készséggel áll olvasóink rendelkezésére. Mindennemű befizetés kizárólag nála teljesítendő.

Junius 21—22—23-án tartja meg a rabbivizsgákat a kultuszminisztérium. Ma érkezett meg az orthodox iroda vezetéséhez a kultuszminisztérium leirata, mely közli, hogy a rabbivizsgákat július 21—22—23-án tartja meg a minisztérium. A minisztérium felhívja a jelöltek figyelmét arra, hogy amennyiben a vizsgán nem jelennek meg, úgy tanulmányszabadság címén kért katonai halasztásuk nem lesz érvényes és haladéktalanul kell vonulniuk katonának. Ugyanakkor közli a minisztérium, hogy a kultuszminisztérium azokat a tanulmányi halasztásokat is megszünteti, amelyeket a rabbi-jelöltek a kultuszminisztérium megszüntetésével a hadkiegészítő parancsnokságtól kérvényeztek. A rendeltre vonatkozólag az orthodox iroda az érdekeltek részletes felvilágosításokkal szolgál.

Vadnépek szexuális és lelki-élete. Egy 1931-es expedíció.

Roheim Géza: A csuranga népe c. mű erről számol be most megjelent könyvében 330 oldalon, rengeteg fényképpel, 204 lej Lepagenál Kvár. Postán utánvéttel portmentesen.

VIDAM SAROK

Amikor Szeged francia megszállás alatt volt, tele volt a város gyarmati szines katonákkal. Egy napon az egyik szerencsén katona meztelenül jelent meg az uccán. Azonnal lefogták és a rendőrségre vitték. Ott előadta, hogy ő semmiféle szabálytalan ságot nem követett el, mert ma szabadságra megy és megkapta az engedélyt, hogy civíle utazhasson.

Taszilo grófot halalos szerencsétlenség éri és mikor szállítják a kórházba, a felesége megkérdezi Taszilo barátjától, Arisztidtól:

— Mondja kedves Arisztid, de mondja meg az igazat, halalosak ezek a sebek?

Arisztid kicsit gondolkodik, majd így szól:

— Kettő halalos, a harmadik egészen jelentéktelen...

UJ KELET Legújabb hírek

Az ellenzéki pártok kétségbeesett erőfeszítéssel támadják a kormányt

Julius 17-ikére irták ki az új választásokat

Különösképpen a liberálisok és a gogisták vannak elkeseredve a nemzeti parasztpárt uralomra jutása miatt

Az ellenzéki pártok közös blokkot akarnak alakítani a választásokra

Bucuresti-Bukarest, június 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai nap végét vetett azoknak a reménységeknek is, amelyeket egyesek a Jorga parlament életének meghosszabbításához fűztek. A „Monitorul Oficial” rendkívüli kiadásban közölte ma délelőtt a parlament feloszlásáról és az új választások kiírásáról szóló királyi dekrétumot. Eszerint a képviselő választásokat július 17-én, az általános szenátorválasztásokat július 20-án, a községi és megyei tanácsosok szenátorválasztásait pedig július 26-án tartják meg. Az új parlament július 30-án már össze is ül.

A megyék csak egy része választ szenátort

Mint ismeretes, az uralkodó már a Vajda kormány kinevezésével egyidejűleg aláírta a parlament feloszlásáról szóló dekrétumot, amely egy hétig feküdt Vajda Sándor irattáskájában. A kormány ugyanis sehogy sem tudott zöldre vergődni a községi és megyei tanácsosok szenátorválasztásának komplikált kérdésében. Végül is az Adevurul szerint a választások problémáját úgy oldották meg, hogy csak azokban a megyékben tartják meg a községi és megyei szenátorválasztásokat, ahol véletlenül nem oszlatták fel a választott tanácsok legnagyobb részét. A többi megyében a választásokat majd a községi és megyei választások után fogják megejteni, úgy hogy ezeknek a megyéknek nem lesznek szenátorai a parlament összetétele alkalmával, hanem csak majd az őszi ülészekon. Addig ugyanis feltétlenül megtartják a községi és megyei választásokat. Ez volt az egyetlen logikus döntés — írja a lap — amely az államkincstárnak is jelent bizonyos megtakarítást, mert mintegy 55 szenátor fizetését és 3 havi illetményeit megtakarítják.

Az ellenzéki pártok közös frontra készülnek

A választási front ma már többé-kevésbé kialakultnak tekinthető. A helyzet jellegzetessége az az általános düh és elkeseredés, amellyel az egyes politikai pártok a Vajda-kormány kinevezését fogadták. A nemzeti parasztpártira elkeseredett és kétségbeesett küzdelem vár a közeli választásokon, olyan küzdelem, amely a választások tisztasága esetén ugyancsak meg fogja nehezíteni helyzetét. Jellemző a hangulatra, hogy az utóbbi napokban két verzió is forgott közzé: az egyik szerint az összes ellenzéki pártok közös fronton indulnak harcra a nemzeti parasztpárt ellen. A másik azt a javaslatot kolportálta, hogy az összes ellenzéki pártok közös megegyezéssel tartózkodjanak a választásokon való részvételtől. Ez utóbbi a liberálisok köréből indult ki, míg a közös ellenzéki front Aversescu marsall gondolata volt. A marsall felhívást intézett lapjában az összes ellenzéki pártok vezetőihez, hogy üljenek össze és beszéljék meg az együttes harc módozatait. Am erre a meleg felhívásra egyedül Grigore Filipescu nem nagy erőt reprezentáló pártja, a konzervatív párt válaszolt.

A liberálisok csalódása

Különösképpen a liberálisokat és a gogistákat sújtotta le a Vajda-kormány kinevezése. A liberálisok összes számításait keresztülhuzva látták ebben a megoldásban. Egy évvel ezelőtt Duca a király felhívására kötött választási kartell Jorgával és Argetoianuval. Ez a kartell nyolc

vannolc liberális képviselőt juttatott a parlamentbe. Két legyet vélt Duca egy csapásra ütni ezzel: egyengetni az utat az uralkodó felé és ugyanakkor biztosítani, hogy a liberális párt legyen a parlament legtekintélyesebb ellenzéki pártja. Így ugyanis az alkotmányos uzus értelmében a Jorga-Argetoianu-kormány bukása után őket illette volna meg a hatalom. Egy fél év után a liberálisok valóban ellenzékbe mentek és Titulescu koncentrációs kísérleteivel szemben azért mondtak kategorikus nemet, hogy egymaguk vehessék át az uralmat.

A liberálisok provokációnak veszik a Vajda-kormányt

Am ez a számítás nem vált be. Egyesek szerint éppen azért, mert az uralkodó rossznéven vette, hogy az általa kívánt

nemzeti kormány meghiusításával fajt a complait elé akarták állítani, Duca most a provokáció kormányának nevezi a Vajda kabinetet s a liberális táborba érhetően nagy az elkeseredés. Kevésbé érthető, illettőleg méltányolható Goga Octavian felzudulása. A költő-politikus egy új párt élén áll, amelynek népszerűségéről igazán senkinek sem állott módjában meggyőződni. Alkotmányos formák között tehát egy pillanatig sem lehetett szó Goga uralomrahozataláról. A költő kétszeres fájdalommal tölti el az a tudat, hogy évtizedes ellenfele, Vajda Sándor került a miniszteri székbe. A gogisták pozitív tényként könyvelték el már hónapokkal ezelőtt biztos kormányrajvetelüket. Ez a párt önálló listával indul a választásokra, ami majd igazolni fogja, hogy jogosak voltak-e a költőpolitikus pretenciói.

Prie Octavian elhagyta Gogát és belépett a nemzeti parasztpártba

CLUJ-KOKLOZSVAR, június 13. A politika életnek rendkívüli szenzációja, hogy Prie Octavian, Goga egyik bizalmi-cembere, aki az új nemzeti agrárpártnak erdélyi exponense, híveivel együtt belépett a nemzeti parasztpártba. Prie Octaviannak ez a lépése azért kellett feltűnést, mert ezzel Goga Octavian teljesen izolálva maradt, miután regábeli hívei közül is többen elhagyták, Prie Octaviannak ez a második politikai páfördulása, ugyanis ő volt az elsők között, akik a második Aversescu-kormány megalakulásakor elhagyták a nemzeti pártot.

Pénzhamisító bandát tették ártalmatlanná Nagyváradon

Oradea-Nagyvárad, június 13. A nagyváradai rendőrség nagyszabású pénzhamisításnak jött nyomára. Egy betonizott pincehelyiségben a legmodernebb eszközökkel felszerelt ércpénzhamisító műhelyt leplezték le, amely öt, tíz és husz lejes pénzeket nagy mennyiségben hamisított. Letartóztat-

ták Perei Dezső szobafestő iparost, aki beismerte, hogy ő rendezte be a pénzhamisító műhelyt, ahol Davidovics Hermann pékkel társas alapon állította elő a pénzt. A készíttet és elhelyezett pénzösszeg nagyságáról a rendőrség még nincs tájékozva.

Harminc napig csak az adóhátralékok erélyes inkasszójával fog foglalkozni valamennyi pénzügyi inspektor

Julius 14-ig nyilatkozni kell minden álláshalmozónak, hogy melyik állását tartja meg

Bucuresti-Bukarest, június 13. A pénzügyminisztériumban ma délelőtt fontos értekezletet tartottak, amelyen Crisan alminiszter elnökletével résztvettek a szakreferensek, továbbá az összes pénzügyi vezérfelügyelők és inspektorok.

Az értekezleten elhatározták, hogy az inspektorokat 30 napra felmentik az ankétek tartásától, amelyeket ezen idő alatt más tisztviselők fognak végezni. Az inspektoroknak főgondját egyelőre egy hónapig az állammal szemben fennálló hátralékok inkasszója fogja képezni. Elsősorban az örökösödési illeték beszédése, továbbá a bankok és vállalatok alkalmazottainak adója, amit levontak tisztviselőiktől, de nagyrészt nem fizették ki az államnak. Verifikálni fogják a bankok és rész-

vénytársaságok adóvállomásait is. Ami az adóhátralékokat illeti, szigorú, de igazságos ellenőrzést fognak gyakorolni és míg egyrészt az inkasszót, mint az állam jövedelmének legfőbb forrását fokozni igyekeznek, tekintettel lesznek az adóalanyok teljesítő képességeire is.

A pénzügyminiszter ma rendeletet adott ki, amely hivatkozással az 1931. április 2-ra, a Monitorul Oficialban megjelent álláshalmozási törvényre, felszólítja a pénzügyi adminisztrátorokat, hogy a hivatkozott törvény 14-ik szakasza értelmében közöljék az összes tisztviselőikkel, hogy július 14-ig kötelesek nyilatkozni: Hány állást töltenek be, milyen fizetéseket huznak ezek után és melyik közalkalmazotti állásukra pontálnak.

A liberálisoknak nincs joguk felháborodni

A választási kampányt a nemzeti parasztpárt és a liberálisok vasárnapi bukaresti nagygyűlései indították meg.

A nemzeti parasztpárti gyűlés főszónoka Madgearu volt, aki főleg a liberálisok ellen hadakozott. Kijelentette, hogy a liberálisoknak nincs joguk felháborodni, az ok tízéves kormányzása tette tönkre az országot. A liberálisok urna-módszerei és erőszakoskodásai élénk emlékezetünkben vannak. Ez fáj a liberálisoknak, mert tudják, hogy szabad választásokon ki fog derülni, milyen gyenge az ő erejük.

Madgearu azután hangsúlyozta, hogy a liberális párt túlélte önmagát, ideológiája idejét multá és azért szeretné a hatalmat megkaparintani, hogy kizsákmányoló politikáját folytassa. De ez nem fog többé sikerülni. A román nép nem hajfja többé a liberális bankokrácia igájába a fejét.

Duca kérésének csak a fele sikerült

A liberális párt gyűlésén Duca volt a fő szónok. Duca elmondta, hogy néhány héttel ezelőtt ugyanezen a helyen tartott gyűlésen követelte a kormány menesztését és a liberális párt hatalomra juttatását. A kormány tényleg megbukott, de pártkormány helyett és semleges választási kormány helyett ismét egy nem várt megoldás következett és annak a pártnak a kormánya jutott uralomra, amely nagyrészt oka a mai helyzetnek. A Vajda-kormányt a provokáció kormányának mondja Duca, aki szerint az igazság a liberális párt oldalán van és győzni fog.

Lehet-e még szó koncentrációs kormányról

A „Cuvantul” ma délelőtti számában azt a verziót közölte, hogy rövidesen mégis meg fog alakulni a nemzeti egység kormánya. Most már ugyanis a liberálisok is belátták, hogy kár volt ezzel a fegyverrel szemben erőszakosan fellépni. A nemzeti kormányra azonban csak a választások lefolytatása után kerülhet sor, — írja a Cuvantul. — A lap hírével kapcsolatosan az „Adevurul” leközi, hogy tíz nappal ezelőtt Titulescu és Victor Antonescu liberális korifeus között egy ilyen értelmű beszélgetés folyt le. De ami akkor lehetséges volt, ma már teljesen lehetetlen. Duca és a többi pártvezérek nyilatkozatai után a legkevésbé sem valószínű, hogy nemzeti kormány alakítására sor kerüljön.

Nem békül a Bratianu-család

A „Cuvantul” mai száma azt írta, hogy Bratianu György kibékülne Bratianu Dinuval és Constantinnal, azzal a feltétellel, hogy Bratianu Dinu legyen a liberális párt elnöke, Duca és Bratianu György annak alelnöke. A Viitorul mai száma levelet közöl Bratianu Dinutól, amelyben a Bratianu-család szeniorja kijelenti, hogy a Cuvantul közlése nem felel meg a valóságnak. Ha Bratianu György valamit akar a liberális párttól, úgy forduljon Ducához, a párt elnökéhez.

Bratianu György viszont a Miscareaban ugyancsak cáfolja, meglehetősen éles hangon, a Cuvantul híret.

A Tara Noastra szerint Iorga meglehetősen dezorientált az új helyzetben és többek között Zelea Codreanuval is választási kartellt akart kötni, de a Vasgárda vezére visszautasító választ adott.

Nagy feltűnést keltett, hogy a liberális párt tegnapi nagygyűlésén, — amelyről már beszámoltunk, — Trancu Iasi, Aversescu ismert alvezére is az elnöki asztalnál foglalt helyet. A gyűlés végeztével a volt miniszter a következőket mondotta: Csalódvá távozom, mert nem hallottam azokat a kemény szavakat, amiket vártam.

Galsworthy: A Forsyte bőrén

a ma legnagyobb írójának legújabb könyve fűzve 150 lej, kötve 210 lej. A Forsyte Saga 3 kötet fűzve 540 lej. A szent ember 215 lej. Mindenem tul 180 lej, Sötét virág 120 lej, stb. Lepage, Kvár postán utánvétellel küldi. Kérje a Galsworthy művek jegyzékét.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10, sz. Telefon 9-77.

Taxa postală
platite în numerar
No. 224.716-923.

da Baron L. Pop (v. Telefon: 9-77. Előfizetés: 110, negyedévente 600, egészévre 1200 havonta 1, negyedéves egészévre 10 dollár értékű valuta. Hirdetés: szerint. Az „UJ KELET” bányási zsidóság eg. Cikkeink utánnyomatai.

papen a jövő z

A német junkereknek múlt hálásuk lehet. Olyan, hogy már nem is egyenesen hallucinálnak.

A haldadás ellensége a szabad gondolatot a luddbörözött a hátuk, de olyan művészetnek, né fejez ki gondolatot, né

A Papen-kormánynak geinek azonban — úgy zene is a gyomrukra lébon állanak, hogy remegnek és a zenébe szaglászunk.

Gayl báró első belüi kedései közé tartozott, tított két paraszt-datt, ről nem valami kedvez

De ennek a két dalna volt. Tehát a szöveg ig Papen báró azonban Gayl bárót is.

Mint a berlini lapok tett a berlini zeneműve tanára ellen, akik egy kusok.

Sokkal többek ennél. És ráadásul még csak Vajjon mit véthettek és tizennyolc karátos

Talán ők azok, akik komponáltak meg s közül kihagyták a jun

Vagy netán ama láz kényelmetlen példáját akik egy gaz és ostob tet nem akarták dalba

Valami ilyesféle baj a Letet, hogy Papen u tették, hogy a két zene

— nem a fasiszta ind remekzenei alkotás

Vagy netán az a vé porosz katonai rezesba jebb a csizmák és örme valék, nem pedig arra komponálják meg a jöv

Mert, hogy a jövő z professzorral kapcsol szívet nyugtalanítja, a

Hátha e két profess hoven-rajongó, akine véleménye volt a csás porosz lakájáról?

Hátha abban a m mely, mint minden ze Berlinből indult ki, vagy hangkolorit a utálatát zengi?

Bizony, bizony vgy professzorokra, akik S ban és Hitlerben nem kultura, nem is a ne lem megtestesülését lá ezeknek pont az ellen

Akik nem hajlandók lani a kutyavonítást é s talán még arra Papen báró juncker-b jövő, hanem az öskor ják ki!

Hátha: a reakcióna den gyanus, ami él, mumiákat, tehát önm kában, férfiben, assi ban és zenében egyar

Nem hiába nevezik népének, — vigyázn zene valami nyugtalan

A művész pedig m Papen éppen ezért tábornokot akar kir zenefőiskola vezető ál

Esetleg egy-két bá merül ki a zenei tehet tudnak a művészetre.

De az sem leheté isten akarata” szeri meister a jelöltje a b

Aki majd hajlandó a Papen-kormány dí nemzeti himnuszát. Az egyetlen, aki e Mert művész — az so